

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Το λογιστικό γραφείο και η εφαρμογή της λογιστικής στις Τουριστικές
επιχειρήσεις.»

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:

Βούρος Στυλιανός

Αρ. Μητρώου: 09

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ:

κ. Μυλωνόπουλος Δημήτριος

Καθηγητής

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η λογιστική είναι η κατά εύληπτο τρόπο και σε χρηματικές μονάδες τεχνική της καταχώρησης, ταξινόμησης, και συνοπτικής παρουσίασης συναλλαγών και γεγονότων, που είναι κατά ένα μέρος χρηματοοικονομικού χαρακτήρα, καθώς και της επεξήγησης των αποτελεσμάτων από αυτά. Η γνώση της λογιστικής αποτελεί μοναδικό προσόν γι' αυτούς που ασχολούνται με τα οικονομικά δεδομένα των επιχειρήσεων.

Ο τουρισμός, από την άλλη, αποτελεί μια από τις σημαντικότερες βιομηχανίες στην Ελλάδα και κατέχει ένα σημαντικό ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος. Επίσης, απαρτίζει μία από τις πιο μεγάλες βιομηχανίες στον κόσμο και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη μεγάλου ανταγωνισμού.

Όπως είναι γνωστό, η πιο σημαντική δύναμη για τις επιχειρήσεις είναι το κέρδος. Για να επιτευχθεί αυτό είναι βασική η τήρηση λογιστικών βιβλίων με τέτοια οργάνωση ώστε να είναι κατανοητά στη διεύθυνση της επιχείρησης. Ο λόγος αυτού είναι ότι θα πρέπει να ελέγχονται οι πωλήσεις και οι δαπάνες, έτσι ώστε το κόστος να είναι χαμηλότερο από τις συνολικές πωλήσεις. Σε αυτό βοηθάνε οι βασικές λογιστικές αρχές.

Πέραν της χρησιμότητας ύπαρξης ενός λογιστή, εξίσου σημαντικό είναι και η χρήση λογιστικών προγραμμάτων, που κάνουν δυνατή την παρακολούθηση των εξόδων και κερδών της επιχείρησης με ακρίβεια και εξοικονομώντας χρόνο.

Σημαντικός παράγοντας κρίνεται ο σωστός συνδυασμός υλικού (hardware) και προγραμμάτων (software). Ένα σωστά οργανωμένο λογιστήριο μπορεί να εξοικονομήσει πολύτιμο χρόνο στον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης, παρέχοντας ακριβή στοιχεία και δεδομένα, όποτε αυτά ζητούνται. Σε ένα τουριστικό γραφείο, ανάλογα με τις υπηρεσίες που αυτό παρέχει, χρήσιμη κρίνεται και η ύπαρξη προγραμμάτων που βοηθούν στην καθημερινή δραστηριότητα του.

Πολύ κρίσιμο πεδίο σε ένα τουριστικό γραφείο είναι αυτό των προμηθειών, μιας και αφορά το πιο μεγάλο μέρος των εσόδων του. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικός ο έλεγχος των προμηθειών σε σχέση με το συνολικό κέρδος που θα έχουν. Κάθε επιχείρηση οφείλει να είναι ανταγωνιστική στον τομέα της και σωστά οργανωμένη, ώστε να μπορέσει να εξασφαλίσει το μέλλον και την βιωσιμότητά της.

SUMMARY

Accounting is the technique of recording, classifying, summarizing, in a comprehensible way and in monetary units, transactions and events, which are partly of a financial nature, as well as explaining their results. Possessing the knowledge of accounting is a unique qualification for those working with the financial data of enterprises.

Tourism on the other hand is one of the most important industries in Greece and possesses a significant percentage of the gross national product. It is also one of the biggest industries in the world and results in the creation of strong competition.

It is commonly known that the most important factor for businesses is profit. Bookkeeping with a setup that is understandable to the administration of the enterprise is considered essential so that the desirable profit is achieved. The reason for this is that it needs to check the sales and costs, so that the cost is lower than the total sales. At this point the basic accounting principles take part.

Besides the need of an accountant, equally important is the use of accounting software that makes possible to track the costs and profits of the business with accuracy and by saving time.

An important factor is the right combination of hardware and software. A properly organized accounting department can save valuable time in the operation of the enterprise, providing accurate information and data when needed. A tourist office, according to the services it provides, must also possess software that assists in its everyday activities.

A very critical field in a tourist office is that of commissions, since it regards the biggest part of their revenue. Therefore, it is important to easily control commissions related to the total profit gained. Every business needs to be competitive in its sector and well organized, in order to ensure future viability.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	σελ. 5
1. ΣΗΜΑΣΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ	σελ. 6
1.1 ΓΝΩΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ	σελ. 8
1.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	σελ. 9
1.3 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗ.... ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΥ	σελ. 10
2. ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	σελ. 17
3. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ	σελ. 21
3.1 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ..... ΓΡΑΦΕΙΟΥ.....	σελ. 22
3.2 ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ	σελ. 23
4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ	
ΤΑΞΙΔΙΩΝ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 43 Ν.2859/2000	σελ. 32
4.1 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	σελ. 33
4.2 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΑΚΤΟΡΙΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ	
ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 43 Ν.2859/2000	σελ. 35
4.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΦΠΑ ΣΤΗ	
ΜΙΚΤΗ ΑΜΟΙΒΗ	σελ. 35
4.4 ΠΩΣ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΤΑΙ Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ .... ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ	σελ. 36
5. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΛΟΓΙΣΤΗ	σελ. 36
6. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	σελ. 38
6.1 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ	σελ.38
6.2 ΕΙΔΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ	σελ. 39
6.3 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	σελ. 41
6.4 ΕΝΝΟΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	σελ. 42
6.5 ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ	σελ. 42
7. ΥΛΙΚΟ – ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ (HARDWARE – SOFTWARE)	σελ. 43
8. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	σελ. 55
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	σελ. 69
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ	σελ. 70

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία θα ασχοληθούμε με μια σημαντική παράμετρο που έχει να κάνει με την ανάπτυξη και τη βελτίωση της λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων. Αυτή συνδέεται με την εφαρμογή και εξέλιξη της λογιστικής και γενικότερα των λογιστικών καταγραφών που είναι απαραίτητες σήμερα τόσο για τη διευκόλυνση όλων των σχετικών διαδικασιών όσο και για την καλύτερη δυνατή απόδοση και εποπτεία του συστήματος οικονομικών συναλλαγών μιας επιχείρησης του τουριστικού κλάδου. Με τον τρόπο αυτό τα οικονομικά αποτελέσματα βελτιώνονται και οι στόχοι επιτυγχάνονται καλύτερα. Η τεχνολογία είναι δυνατόν να προσφέρει όχι μόνο λύσεις αλλά και να εισάγει ένα εντελώς νέο περιβάλλον λειτουργίας μιας επιχείρησης.

Στην πορεία της εργασίας θα κάνουμε και κάποιες γενικότερες αναφορές στη διάσταση της λογιστικής αλλά στην ουσία θα εστιάσουμε στους τομείς εκείνους που κατεξοχήν αποτελούν αντικείμενο της εργασίας αυτής. Στις σημερινές εποχές όλο και περισσότερα τουριστικά γραφεία εισάγουν προγράμματα τέτοιου χαρακτήρα και φτάνουμε σταδιακά στο σημείο να θεωρείται αδιανόητη η λειτουργία ενός γραφείου χωρίς τμήμα λογιστικής. Ιδιαίτερα για τη χώρα μας έχει ακόμα μεγαλύτερη σημασία αφού ο τουρισμός αποτελεί μια από τις βασικές πλουτοπαραγωγικές πηγές της χώρας. Στην περίπτωση αυτή είναι σαφές πως το γενικότερο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν μιας χώρας και μάλιστα της χώρας μας θα μπορεί να είναι καλύτερο και πιο αναβαθμισμένο. Για το λόγο αυτό θα υπάρξει μια εκτεταμένη και λεπτομερής παρουσίαση και αναφορά στα ζητήματα με πολλά ξεχωριστά επιμέρους κεφάλαια και τομείς.

1. ΣΗΜΑΣΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Εδώ θα αναφερθούμε στη σημασία που έχει η λογιστική όπως αυτή θα παρουσιαστεί στη συνέχεια.

Σύμφωνα με τον A.I.C.P.A. (American Institute of Certified Public Accountants) ως λογιστική ορίζεται η τεχνική της καταχώρησης, ταξινόμησης, συνοπτικής παρουσίασης, κατά εύληπτο τρόπο και σε χρηματικές μονάδες, συναλλαγών και γεγονότων που είναι κατά ένα μέρος τουλάχιστον χρηματοοικονομικού χαρακτήρα και της επεξηγήσεως των αποτελεσμάτων από αυτά. Τις προηγούμενες δεκαετίες η λογιστική έριχνε το βάρος βασικά στην ανάλυση του μηχανισμού της διπλογραφικής, του τρόπου λειτουργίας, συσχετισμού και συνδεσμολογίας των διαφόρων λογαριασμών, της θέσης τους στο λογιστικό σύστημα, στη διαδικασία και τεχνική της κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Η χρησιμοποίηση όμως στη συνέχεια εξελιγμένων μηχανογραφικών μέσων, απεικλώβισε πλέον τη λογιστική από το μηχανιστικό μέρος της και έδωσε τη δυνατότητα ώστε να διευρυνθεί το πεδίο της. Στη σημερινή εποχή, η λογιστική έχει να κάνει με τη διατύπωση ενός σώματος γενικών αρχών αλλά και την ανάλυση εννοιών, όρων και μεθόδων.

Πρακτικούς κανόνες για τη λειτουργία του λογιστικού επαγγέλματος προσφέρουν τα λογιστικά πρότυπα που διαφοροποιούνται συνεχώς, καθώς άλλα διαγράφονται και άλλα προστίθενται. Τα λογιστικά πρότυπα είναι κανόνες τους οποίους πρέπει να σέβεται και να ακολουθεί κάθε επιχείρηση. Σύμφωνα με τον T. Baxter, τα λογιστικά πρότυπα συνήθως αποτελούνται από τα τρία ακόλουθα μέρη:

1. την περιγραφή του προβλήματος που αντιμετωπίζουν
2. την ανάλυση των πιθανών λύσεων, πιθανότατα με εξερεύνηση της βιβλιογραφίας και
3. την προτεινόμενη λύση

Το άνοιγμα των κεφαλαιαγορών στη σημερινή εποχή, έχει καταστήσει αναγκαία και υποχρεωτική την εφαρμογή Λογιστικών Προτύπων από όλες τις επιχειρήσεις, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Πρόκειται για τα διεθνή λογιστικά πρότυπα τα οποία θα δούμε στη συνέχεια. Οι επιχειρήσεις έχουν πλέον τη δυνατότητα, λόγω του ανοίγματος των κεφαλαιαγορών και των χρηματαγορών, να καταφύγουν σε δανεισμό και να αναζητήσουν τόσο εγχώρια όσο και ξένα κεφάλαια.

Ως εκ τούτου, οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων γίνονται αντικείμενο εξέτασης σε διαφορετικές χώρες, όπου ισχύουν διαφορετικοί κανόνες, με βάση τους οποίους γίνεται η καταμέτρηση της περιουσίας και του οικονομικού αποτελέσματος της δραστηριότητάς τους.

Μέσα από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων διασφαλίζεται η συγκρισιμότητα μεταξύ των λογιστικών καταστάσεων που συντάσσονται από διάφορες επιχειρήσεις. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εξασφαλίζουν να είναι περιορισμένο το εύρος και η ποικιλία των διαφορών που εντοπίζονται σε λογιστικές πρακτικές εναλλακτικού χαρακτήρα, σχετικά με το θέμα της ποσοτικοποίησης.

Η καθιέρωση των διεθνών λογιστικών προτύπων έχει ως σκοπό τη δημιουργία προϋποθέσεων για μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική αγορά κεφαλαίων, μέσα από την αύξηση της δυνατότητας σύγκρισης των καταστάσεων στην ενιαία αγορά, με στόχο να διευκολυνθεί με τον τρόπο αυτό ο ανταγωνισμός και η κυκλοφορία των κεφαλαίων. Πρέπει στο σημείο αυτό να τονίσουμε πως η εισαγωγή των διεθνών λογιστικών προτύπων μπορεί να αλλάξει την τελική κερδοφορία των εισηγμένων εταιρειών και αυτό είναι πολύ σημαντικό. Καθώς οι λογιστικές ατασθαλίες κυριαρχούσαν μέχρι πρόσφατα στις ΗΠΑ με μικρά κρούσματα και στην Ευρώπη, οι ελληνικές επιχειρήσεις στην παρούσα φάση θα βρεθούν ενώπιον μίας νέας λογιστικής πραγματικότητας.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα έχουν τεθεί σε ισχύ εδώ και κάποια χρόνια στις εισηγμένες επιχειρήσεις και βέβαια αυτό που κατά κύριο λόγο φαίνεται να ενδιαφέρει την εδώ επενδυτική κοινότητα είναι το τελικό ισοζύγιο των διαφορών που θα προκύψουν στα θέματα κερδοφορίας των εισηγμένων επιχειρήσεων σε σύγκριση με τη μέχρι σήμερα λογιστική πραγματικότητα (βάσει του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου). Είναι πλέον γεγονός πως η εισαγωγή των διεθνών λογιστικών προτύπων είναι δυνατόν να μεταβάλλει σε αρκετές περιπτώσεις την τελική κερδοφορία (bottom line) των εισηγμένων εταιρειών και μάλιστα σε κάποιες από αυτές με πολύ καθοριστικό τρόπο –όπως συνέβη με τις λογιστικές καταστάσεις της Alpha Bank για την οικονομική χρήση του 2001. Στις διάφορες περιπτώσεις, οι υποαξίες χρεώνουν τα αποτελέσματα ή τα ίδια κεφάλαια, οι αποσβέσεις έχουν την τάση να αυξάνονται και γενικότερα η λογιστική απεικόνιση των οικονομικών επιδόσεων γίνεται πιο αυστηρή, όχι όμως και «τέλεια» –όπως άλλωστε φαίνεται από τα διεθνή λογιστικά σκάνδαλα του τελευταίου χρονικού διαστήματος.

1.1 ΓΝΩΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Η γνώση της λογιστικής αποτελεί μοναδικό προσόν για αυτούς που ασχολούνται με οικονομικά δεδομένα και στοιχεία των επιχειρήσεων. Ακόμη και μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ*, η κατανόηση των βασικών εννοιών, των λογιστικών εγγραφών αλλά και της ορολογίας της κλασικής λογιστικής είναι βασική τόσο για τους αναλυτές των τραπεζών που αξιολογούν σειρά χρηματοδοτικών αιτημάτων μικρομεσαίων επιχειρήσεων κυρίως όσο και για τους εργαζομένους σε οικονομικές υπηρεσίες εταιρειών που εξακολουθούν να καταρτίζουν τις οικονομικές καταστάσεις τους σύμφωνα με τις αρχές της κλασικής λογιστικής. Άλλωστε η γνώση των βασικών αρχών και εννοιών λογιστικής αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση και για εκείνους που επιθυμούν να γνωρίσουν τη σύγχρονη λογιστική και οικονομική προσέγγιση των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ*.

Ο κυριότερος σκοπός είναι βέβαια να παρουσιαστούν οι κύριες λογιστικές έννοιες και ο τρόπος με τον οποίο συνδέονται οι λογαριασμοί εκείνοι οι οποίοι δίνουν πληροφορίες για τα δεδομένα των εταιρειών. Επιπλέον σημαντικός στόχος είναι η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων όσον αφορά στον τρόπο σύνταξης και το περιεχόμενό τους αλλά και το να δοθούν τα βασικά εργαλεία ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων και της δράσης των επιχειρηματικών ομίλων. Να αναφέρουμε στο σημείο αυτό πως η προσπάθεια προσέγγισης των λογιστικών εννοιών γίνεται με πλήθος παραδειγμάτων τα οποία επιτρέπουν την πλήρη κατανόηση των θεμάτων.

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στις κατηγορίες των λογιστών για να δούμε και τις διαφορές τους.

---

* ΔΛΠ: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
ΔΠΧΠ: Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

1.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Τάξεις Λογιστών - Φοροτεχνικών και Δικαιούχοι Αδειών

Α' Τάξη

Οι κάτοχοι άδειας Α' Τάξης έχουν δικαίωμα υπογραφής ισολογισμών απεριόριστου ύψους.

Δικαίωμα απόκτησης Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος Λογιστή - Φοροτεχνικού Α' Τάξης έχουν οι εξής:

1. Μέλη του Ο.Ε.Ε., κάτοχοι Άδειας Άσκησης Οικονομολογικού Επαγγέλματος, με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Ν. 2515/97.
2. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., Τμήματος Λογιστικής, με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Ν. 2515/97.
3. Επαγγελματίες που δεν έχουν τίτλο εξειδίκευσης (εμπειρικοί), με τις προϋποθέσεις, που ορίζει ο Ν. 2515/97.

Β' Τάξη

Οι κάτοχοι άδειας Β' Τάξης έχουν δικαίωμα να διενεργούν κάθε είδους λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες επιτηδευματιών τηρούντων βιβλία Α' και Β' κατηγορίας καθώς και επιτηδευματιών τηρούντων βιβλία Γ' κατηγορίας, των οποίων τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα δεν υπερβαίνουν το ποσό των 2.100.000 €.

Δικαίωμα απόκτησης Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος Λογιστή - Φοροτεχνικού Β Τάξης έχουν οι εξής:

1. Μέλη του Ο.Ε.Ε., κάτοχοι Άδειας Άσκησης Οικονομολογικού Επαγγέλματος, με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Ν. 2515/97.
2. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., Τμήματος Λογιστικής, με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Ν. 2515/97.
3. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων, με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Ν. 2515/97.

Γ' Τάξη

Οι κάτοχοι άδειας Γ' Τάξης έχουν το δικαίωμα να διενεργούν παντός είδους λογιστικές και φοροτεχνικές εργασίες επιτηδευματιών τηρούντων βιβλία Α' και Β' κατηγορίας μέχρι το όριο της Β' κατηγορίας, δηλαδή μέχρι του ποσού των 1.500.000€.

Σε εκείνους από τους δικαιούχους Γ' τάξης έχουν, αποδεδειγμένα μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997, υπογράψει ισολογισμούς επιχειρήσεων, που λειτουργούν στην Ελλάδα, τουλάχιστον Τριών (3) χρήσεων, χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας άδεια άσκησης επαγγέλματος Γ' τάξης με δικαίωμα τήρησης βιβλίων Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. μέχρι του ποσού των 900.000 ΕΥΡΩ (Άρθρο 13,παρ. 4 του Νόμου 2771/99)

Δικαίωμα απόκτησης Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος Λογιστή - Φοροτεχνικού Γ Τάξης έχουν οι εξής:

1. Μέλη του Ο.Ε.Ε., κάτοχοι Άδειας Άσκησης Οικονομολογικού Επαγγέλματος.
2. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., Τμήματος Λογιστικής, με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Ν. 2515/97.

1.3 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΥ¹

Για την εξάσκηση του επαγγέλματος του Λογιστή Φοροτεχνικού, απαιτείται ειδική άδεια η οποία χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας (Ο.Ε.Ε.). Το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού, σύμφωνα με το άρθρο 1 περιπτώσεις 4 και 5 του Π.Δ. 475/ 1991 (ΦΕΚ 176 Α), ασκείται:

α) από τα μέλη του Ο.Ε.Ε. κατά το άρθρο 3 του ν. 1100/1980 (ΦΕΚ 295 Α), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 του ν. 1479/ 1984 (ΦΕΚ 145 Α) και κατά το άρθρο 43 παράγραφος 22 του ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α),

β) από αυτούς που είναι πτυχιούχοι των Τμημάτων Λογιστικής, Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων Τ. Ε. Ι. και

¹ www.oe-e.gr/lows/lf_low.htm

γ) από μη πτυχιούχους.

Η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος του Λογιστή Φοροτεχνικού διακρίνεται σε άδεια Λογιστή Φοροτεχνικού Α, Β, Γ και Δ τάξεως:

α) Άδεια ασκήσεως επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού Δ τάξεως χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στους κατόχους απολυτηρίου Γενικού Λυκείου, οι οποίοι ασκούν επί 12 (δώδεκα) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους κατόχους απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου ή Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου κλάδου Οικονομίας, οι οποίοι ασκούν επί δέκα (10) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους κατόχους πτυχίου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) Λογιστικής, οι οποίοι ασκούν επί οκτώ (8) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους αποφοίτους των μακροχρόνιων προγραμμάτων κατάρτισης του Ελληνικού Κέντρου Παραγωγικότητας (ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ.), οι οποίοι ασκούν επί οκτώ (8) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή. Οι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού Δ τάξεως μετά από πενταετή άσκηση του επαγγέλματος μπορούν να αποκτήσουν άδεια Γ τάξεως.

β) Άδεια ασκήσεως επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού Γ τάξεως χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στα μέλη του ΟΕΕ, που έχουν άδεια ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος, στους πτυχιούχους του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και στους πτυχιούχους των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των ΤΕΙ, που ασκούν επί τέσσερα χρόνια από τη λήψη του πτυχίου τους το επάγγελμα του Λογιστή.

γ) Άδεια ασκήσεως επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού Β τάξεως δίνεται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στα μέλη του ΟΕΕ, που έχουν άδεια ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος μετά από δυο έτη άσκησης του επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού Γ τάξεως, στους πτυχιούχους του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των ΤΕΙ μετά από τετραετή άσκηση του επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού Γ τάξεως και στους πτυχιούχους των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των ΤΕΙ μετά από τριετή άσκηση του επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού Γ τάξεως.

δ) Άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού Α τάξεως χορηγείται στα μέλη του ΟΕΕ, που έχουν άδεια ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος και ασκούν επί τριετία το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού Β τάξεως και στους πτυχιούχους του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που ασκούν επί τετραετία το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού Β τάξεως

ε) Για αυτούς που είναι κάτοχοι αναγνωρισμένου μεταπτυχιακού τίτλου στη Λογιστική Ελεγκτική Εσωτερικό Έλεγχο, Κοστολόγηση και Διοίκηση Επιχειρήσεων, ο απαιτούμενος χρόνος άσκησης του επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού για την απόκτηση άδειας ανώτερης τάξης μειώνεται για χρόνο ίσο προς τη διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου

στ) Η άδεια άσκησης επαγγέλματος ανωτέρας τάξεως πέραν των ετών υπηρεσίας θα αποκτάται μετά από πιστοποίηση παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων σε λογιστικά και φορολογικά θέματα και αξιολόγησης των υποψηφίων κατά τη διάρκεια παρακολούθησης αυτών.

Άδεια ασκήσεως επαγγέλματος του Λογιστή – Φοροτεχνικού διακρίνεται σε άδεια Λογιστή – Φοροτεχνικού Α', Β', Γ' και Δ' τάξεως. Η εν λόγω άδεια είναι σε ισχύ εφόσον ανανεώνεται ετησίως το δελτίο επαγγελματικής ταυτότητας. Συγκεκριμένα:

1. Α' Τάξη

Άδεια Α' Τάξης χορηγείται από το Ο.Ε.Ε.:

α) στους πτυχιούχους οικονομικών πανεπιστημίων που είναι μέλη του Ο.Ε.Ε και κάτοχοι άδειας ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος καθώς και άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Β' τάξης, από τη στιγμή που αποδεικνύουν τριετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Β' τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που οργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

β) στους πτυχιούχους του τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. που είναι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Β' τάξης, εφόσον αποδεικνύουν τετραετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Β' τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άδεια Α΄ τάξης χορηγείται και:

α) στα μέλη του Ο.Ε.Ε. τα οποία έχουν άδεια ασκήσεως του οικονομολογικού επαγγέλματος και κατά τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997 (25.7.1997) ασκούσαν επί πέντε (5) έτη το επάγγελμα του Λογιστή ή βοηθού Λογιστή ως μισθωτοί ή ελεύθεροι επαγγελματίες ή έχουν επί πέντε (5) έτη προϋπηρεσία σε λογιστικό-οικονομικό κλάδο του Δημόσιου ή του Ιδιωτικού τομέα

β) στους πτυχιούχους του τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997 (25.7.1997) ασκούσαν επί πέντε (5) έτη από τη λήψη του πτυχίου τους το επάγγελμα του Λογιστή ή του βοηθού Λογιστή ως μισθωτοί ή ελεύθεροι επαγγελματίες ή έχουν πέντε (5) έτη προϋπηρεσία σε λογιστικό-οικονομικό κλάδο του Δημόσιου ή του Ιδιωτικού τομέα,

γ) στους μη πτυχιούχους, οι οποίοι αποδεδειγμένα από το έτος 1965 μέχρι και την 30η Απριλίου 1977 έχουν υπογράψει ισολογισμούς επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα το λιγότερο τριών χρήσεων.

2. Β΄ Τάξη

Άδεια Β΄ Τάξης χορηγείται από το Ο.Ε.Ε.:

α) σε αυτούς που είναι πτυχιούχοι οικονομικών πανεπιστημίων που είναι μέλη του Ο.Ε.Ε και κάτοχοι άδειας ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος καθώς και άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης, εφόσον αποδεικνύουν διετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

β) στους πτυχιούχους του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. που είναι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης, εφόσον αποδεικνύουν τετραετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ΄ τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

γ) στους πτυχιούχους των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. που είναι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού

Γ' τάξης, εφόσον αποδεικνύουν τριετή άσκηση του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού Γ' τάξης και παρακολουθήσουν επιτυχώς τα αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργανώνει το Ο.Ε.Ε. για την αναβάθμιση της άδειας.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άδεια Β' τάξης χορηγείται και:

α) στα μέλη του Ο.Ε.Ε. τα οποία έχουν άδεια άσκησης του οικονομολογικού επαγγέλματος και κατά τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997 (25.7.1997) ασκούσαν το επάγγελμα του Λογιστή ή του βοηθού Λογιστή ως μισθωτοί σε λογιστικές-οικονομικές εργασίες του ιδιωτικού τομέα ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες ενώ με την συμπλήρωση συνολικής προϋπηρεσίας πέντε ετών τους χορηγείται από το Ο.Ε.Ε. αυτοδίκαια άδεια Α' Τάξης

β) αυτοδίκαια με την συμπλήρωση συνολικής προϋπηρεσίας πέντε ετών, στους πτυχιούχους του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. που κατά την δημοσίευση του Ν. 2515/1997 (25.7.1997) δεν είχαν συμπληρώσει πέντε έτη προϋπηρεσία από τη λήψη του πτυχίου τους στο επάγγελμα του Λογιστή ή του βοηθού Λογιστή ως μισθωτοί σε λογιστικές – οικονομικές εργασίες του ιδιωτικού τομέα ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή δεν έχουν συμπληρώσει πενταετή προϋπηρεσία από τη λήψη του πτυχίου τους σε λογιστικές - οικονομικές εργασίες στον ιδιωτικό τομέα,

γ) αυτοδικαίως με την συμπλήρωση συνολικής προϋπηρεσίας επτά ετών στους πτυχιούχους των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997 (25.7.1997) ασκούσαν επί τέσσερα έτη από τη λήψη του πτυχίου τους το επάγγελμα του Λογιστή ή του βοηθού Λογιστή ως μισθωτοί σε λογιστικές – οικονομικές εργασίες του Ιδιωτικού Τομέα ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή έχουν τέσσερα έτη προϋπηρεσία από τη λήψη του πτυχίου τους σε λογιστικές – οικονομικές εργασίες του Ιδιωτικού Τομέα.

3. Γ' Τάξη

Άδεια Γ' Τάξης χορηγείται από το Ο.Ε.Ε.:

α) στους πτυχιούχους οικονομικών πανεπιστημίων που απέκτησαν το πτυχίο τους μετά τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997 (25.7.1997) είναι μέλη του ΟΕΕ και που έχουν άδεια ασκήσεως οικονομολογικού επαγγέλματος.

β) σε αυτούς που είναι πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. (δεν απαιτείται πλέον διετής προνηρησία από τη λήψη του πτυχίου για την χορήγηση της άδειας λογιστή φοροτεχνικού Γ' τάξης)

γ) στους πτυχιούχους των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι., οι οποίοι ασκούν επί τετραετία από τη λήψη του πτυχίου τους το επάγγελμα του Λογιστή ή του βοηθού λογιστή.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άδεια Γ' τάξης χορηγείται και σε αυτούς που δεν είναι πτυχιούχοι, οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997 (25.7.1997) ασκούσαν το επάγγελμα του Λογιστή ή του βοηθού λογιστή ως μισθωτοί σε λογιστικές – οικονομικές εργασίες του ιδιωτικού τομέα. Όσοι από αυτούς αποδεδειγμένα μέχρι τη δημοσίευση του Ν.2515/1997 έχουν υπογράψει ισολογισμούς τουλάχιστον τριών χρήσεων δικαιούνται άδεια Γ' Τάξης με δικαίωμα τήρησης βιβλίων Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. μέχρι του ποσού των 900.000 ΕΥΡΩ.

Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω μη πτυχιούχοι δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν άδεια ανώτερης τάξης εκτός της Γ' τάξης.

4. Δ' Τάξη

Άδεια Δ' Τάξης χορηγείται από το Ο.Ε.Ε.:

α) στους κατόχους απολυτηρίου Γενικού Λυκείου, οι οποίοι ασκούν επί δώδεκα (12) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή,

β) στους κατόχους απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου ή Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου – κλάδου Οικονομίας, οι οποίοι ασκούν επί δέκα (10) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή,

γ) στους κατόχους πτυχίου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) Λογιστικής, οι οποίοι ασκούν επί οκτώ (8) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή, δ) αποφοίτους των μακροχρόνιων προγραμμάτων κατάρτισης του ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ, οι οποίοι ασκούν επί οκτώ (8) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή.

Οι κάτοχοι αδειάς Δ' τάξης έχουν τη δυνατότητα μετά από πενταετή άσκηση του επαγγέλματος και επιμορφωτικά σεμινάρια να αποκτήσουν άδεια Γ' τάξης. Πέραν της Γ' τάξης δεν δικαιούται άδεια ανώτερης τάξης.

Στις ως άνω περιπτώσεις για την απόκτηση της άδειας λογιστή – φοροτεχνικού λαμβάνεται υπόψη και η προϋπηρεσία που έχει αποκτηθεί στο Δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα (άρθρο 38 παρ. 1 του Ν. 2873/2000).

Σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 2 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 3453/2006:

Οι επιτηδευματίες, καθώς και οι κοινοπραξίες ή κοινωνίες επιτηδευματιών, κατά τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 186/1992, οι οποίοι:

α) τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

β) τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο έχουν πραγματοποιήσει ακαθάριστα έσοδα:

α) πάνω από 293.470,27 ΕΥΡΩ, εάν πρόκειται για εμπορική ή μκτική επιχείρηση,

β) πάνω από 146.735,14 ΕΥΡΩ, εάν πρόκειται για επιτηδευματία που ασκεί εμπορική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή είναι ελεύθερος επαγγελματίας, υποβάλλουν τις κάθε είδους δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος αρχικές, συμπληρωματικές, τροποποιητικές, περιοδικές και εκκαθαριστικές, αφού προηγουμένως έχουν υπογραφεί από λογιστή φοροτεχνικό, κάτοχο της σχετικής αδειάς ασκήσεως του επαγγέλματος από το Ο.Ε.Ε.

2. ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η τουριστική βιομηχανία και το σύνολο των παραμέτρων αυτής έχει πολύ μεγάλη σημασία για όλες τις χώρες αλλά πολύ περισσότερο για αυτές οι οποίες μπορούν να διακριθούν στα ζητήματα αυτά. Η διακίνηση και η επισκεψιμότητα των ανθρώπων από χώρα σε χώρα συνιστά μια πολύ σημαντική και οικονομικής φύσεως δραστηριότητα.

Ο τουρισμός αποτελεί μία από τις σημαντικότερες βιομηχανίες που έχει να επιδείξει σήμερα η Ελλάδα. Όπως συμβαίνει άλλωστε και στις υπόλοιπες οικονομίες των χωρών της Μεσογείου, ο τουρισμός αντιστοιχεί σε ένα σημαντικό ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος απασχολώντας σε μόνιμη ή εποχική βάση έναν πολύ μεγάλο αριθμό εργαζομένων οι οποίοι συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη της χώρας και κατά συνέπεια υπάρχει καθοριστική συμβολή στο βιοτικό επίπεδο. Οι υφιστάμενες πολιτικοοικονομικές συνθήκες έχουν διαφοροποιήσει σε μεγάλο βαθμό το ρυθμό ζωής των πολιτών, οι οποίοι στην πλειονότητά τους έχουν, ως τουρίστες, πολύ διαφορετικές συνήθειες σε σύγκριση με την περασμένη δεκαετία. Από την άλλη πλευρά, η ανάπτυξη και η σταδιακή διάδοση του Internet έδωσε στα χέρια τους ένα πολύτιμο εργαλείο με το οποίο έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν, να συγκρίνουν και να επιλέξουν τις πιο καλές τουριστικές προτάσεις που ικανοποιούν τις απαιτήσεις τους και την οικονομική τους κατάσταση. Το Internet μπορούμε να πούμε πως έσπασε το κλειστό και αρκετά σύνθετο κύκλωμα του τουρισμού, φέρνοντας σε άμεση επαφή τον πελάτη και τον παραγωγό του τουριστικού προϊόντος. Το γεγονός αυτό είχε καταλυτικές συνέπειες στην αγορά, η οποία περιστράφηκε γύρω από αυτό το νέο κανάλι επικοινωνίας και συναλλαγών, αλλάζοντας κυριολεκτικά τα στοιχεία μιας ισχυρής παραδοσιακής βιομηχανίας και δημιουργώντας παράλληλα νέα επίπεδα και πεδία έρευνας και μελέτης σε αυτά τα ζητήματα.

Σε τεχνολογικά υστερούσες χώρες, όπως η Ελλάδα, όπου η διείσδυση του Internet παραμένει σε σχετικά αρκετά χαμηλά επίπεδα, διατηρούνται με φθίνουσα πορεία πολλές παραδοσιακές δομές. Αυτό μάλιστα είναι κάτι πολύ χαρακτηριστικό και συμβαίνει σε έκταση όσο και αν το τελευταίο χρονικό διάστημα είναι περιορισμένο. Παρότι υπάρχουν αρκετές αξιόλογες επιχειρηματικές προτάσεις στο χώρο οι οποίες αντιλαμβάνονται τη νέα διαμορφωμένη κατάσταση, εντούτοις θα περάσει πολύς καιρός ακόμη μέχρις ότου οι Έλληνες να αγοράζουν ταξιδιωτικές και

τουριστικές υπηρεσίες όπως οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι. Η τουριστική βιομηχανία είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστική και οι τουρίστες έχουν απεριόριστη ελευθερία να ενημερωθούν και να επιλέξουν ή να απορρίψουν τις τουριστικές υπηρεσίες οι οποίες προσφέρονται. Οι επιχειρήσεις του χώρου των ταξιδιών που θα αντιληφθούν εγκαίρως το πού παίζεται το νέο παιχνίδι, και προσαρμόσουν την επιχειρηματική τους φιλοσοφία, θα είναι εκείνες που θα εξυπηρετήσουν τους τουρίστες του μέλλοντος. Για τις υπόλοιπες όμως το μέλλον θα είναι ακαθόριστο. Στον αναπτυσσόμενο κόσμο οι άνθρωποι ταξιδεύουν αρκετά συχνά για πολλούς διαφορετικούς μεταξύ τους λόγους. Για διακοπές ή για επαγγελματικούς σκοπούς, για να επισκεφθούν φίλους ή να γνωρίσουν νέες περιοχές, για να ξεκουραστούν ή για να ανεβάσουν ταχύτητα, οι άνθρωποι πάντα έχουν κάποιο λόγο για να ταξιδεύουν. Πρόκειται για μια διαρκή και αέναη διαδικασία που όσο υπάρχει ανάπτυξη και δραστηριότητα όλο και μεγενθύνεται και ενδυναμώνεται εμπλουτιζόμενη με νέα χαρακτηριστικά στοιχεία και δεδομένα. Όπως είναι εύκολα αντιληπτό, λόγω των πολλών και ετερογενών απαιτήσεων, ο τουρισμός αποτελεί μια βιομηχανία με μια σειρά από ιδιαίτερα στοιχεία, καθώς σίγουρα καμία λύση δεν μπορεί να καλύψει το σύνολο των αναγκών. Από την άλλη μεριά, πρόκειται για μία βιομηχανία υπηρεσιών στην οποία ο ανθρώπινος παράγοντας παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην πελατειακή εμπειρία και ικανοποίηση. Η τουριστική βιομηχανία αποτελεί μία από τις πιο μεγάλες στον κόσμο, με την Ευρώπη να κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η τουριστική βιομηχανία, η οποία το 2012 αποτιμήθηκε στο 1,15 τρισ. δολάρια, αναμένεται να παρουσιάσει αύξηση από 3% ως 4% το 2013, ωθούμενη από την αύξηση κατά τουλάχιστον 6% της τουριστικής κίνησης στις αναδυόμενες αγορές, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (UNWTO).

Ο UNWTO προβλέπει ότι η τουριστική κίνηση στην Ευρώπη, υπ' αριθμόν ένα τουριστικό προορισμό, θα αυξηθεί μόνο κατά 2% έως 3%, συνεπεία της συνεχιζόμενης κρίσης χρέους και της χρηματοπιστωτικής κρίσης, με την ομοσπονδιακή τουριστική ένωση της Γερμανίας BTW να περιορίζει το ποσοστό σε μόλις 1% με 2%.

«Εάν η εξασθενημένη οικονομία αρχίσει να επηρεάζει σοβαρά την αγορά εργασίας και την εγχώρια ζήτηση τότε αυτό θα έχει αντίκτυπο στην τουριστική βιομηχανία», δήλωσε ο πρόεδρος του UNWTO Μίκαελ Φρέντσελ.

Σύμφωνα με τον UNWTO, τη μεγαλύτερη αύξηση της τουριστικής κίνησης - 5% με 6%- αναμένεται να καταγράψει η περιοχή Ασίας-Ειρηνικού, με δεύτερη την Αφρική, όπου οι αφίξεις αναμένεται να αυξηθούν εφέτος κατά 4% με 6%.

Βάσει στοιχείων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, πέρυσι οι αναδυόμενες οικονομίες προσήλκυσαν 4,1% περισσότερους τουρίστες, ενώ οι αναπτυγμένες 3,6%.²

Θα πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή και για τη χώρα μας κάποια βασικά για την τουριστική βιομηχανία. Η τουριστική βιομηχανία είναι σε μια κρίσιμη καμπή, όπου μόνο οι πιο δυνατοί καθώς και αυτοί που μπορούν να προβλέψουν και να προσαρμοστούν γρήγορα στις συνεχείς αλλαγές θα ευημερήσουν και θα επιβιώσουν. Αυτό που μπορεί να δίνει την ώθηση μπορεί να είναι κάτι οικονομικό, δημιουργικό, η ακόμα και εξειδίκευση σε κάποιο χώρο, πρόβλεψη ή άλλα πλεονεκτήματα που τυχόν έχει κάποιο γραφείο για να αντέξει στον αυξανόμενο ανταγωνισμό και στη διαρκώς μεταβαλλόμενη τουριστική αγορά.

Το προσωπικό και η διεύθυνση ενός γραφείου οφείλουν πάντοτε να είναι ένα βήμα μπροστά από τον ανταγωνιστή τους με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας σαν βασικό τους όπλο. Όσοι μπορούν να προσαρμοστούν θα έχουν τη δυνατότητα να επιβιώσουν. Όπως είναι γνωστό σε όλο τον κόσμο του τουρισμού η τουριστική βιομηχανία αναπτύσσεται με ραγδαίους ρυθμούς. Και υπάρχουν πραγματικά πολλές ευκαιρίες κέρδους σε αυτήν. Όπως, για να τις εντοπίσει κανείς πρέπει να διοικεί ορθολογιστικά και να βελτιώνει διαρκώς τις τεχνικές πωλήσεών του.

Όσοι πετύχουν την ισορροπία μεταξύ της ανθρώπινης διάστασης και του ορθολογισμού έχουν τον πρώτο λόγο στην επιτυχία. Αν για οποιοδήποτε λόγο μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι είναι για την περίπτωση εκείνη όπου τα παραπάνω θα συνδυάζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Αν η τουριστική βιομηχανία και οι τρόποι του ταξιδιού, αλλάζουν όσο και στην προηγούμενη δεκαετία, η επιβίωση στο μέλλον θα απαιτήσει ένα πιο δημιουργικό marketing και ικανότητες στη διενέργεια πωλήσεων.

Οι διευθυντές του μέλλοντος θα χρειαστεί να είναι επιχειρηματίες πιο αποτελεσματικοί. Χρειάζεται να είναι ενήμεροι των τάσεων, να κάνουν επιτυχές marketing και να έχουν την ικανότητα να παίρνουν γρήγορες και σωστές αποφάσεις αλλά και να προσαρμόζονται στις αλλαγές. Αν και είναι αδύνατον να προβλέψουμε με

---

² <http://www.naftemporiki.gr/finance/story/624345>

ακρίβεια μελλοντικές αλλαγές στην τουριστική βιομηχανία. Μιλάμε δηλαδή για μια νέα διάσταση με νέα χαρακτηριστικά τα οποία έχουν μια δυναμική όλο και περισσότερο εντεινόμενη.

Εκτός από τα παραπάνω οι διευθυντές σε μελλοντικές περιόδους είναι ανάγκη να είναι καλά προετοιμασμένοι και έτοιμοι να διαθέσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τα οποία θα τους βοηθήσουν να παραμείνουν ανταγωνιστικοί και επιτυχημένοι στις δράσεις τους

Να πούμε πως εξαιτίας ακριβώς της αλλαγής της φύσης της κοινωνίας μας, μπορεί να είναι πιο πρακτικό για τους διευθυντές να σκεφτούν ξανά τις απαιτήσεις χώρου και προσωπικού στο γραφείο τους. Το ελαστικό ωράριο, επινοήθηκε προκειμένου να βοηθήσει στην ανακούφιση κάποιων καταστάσεων που συμβαίνουν στην καθημερινή μας ζωή. Η ελαστικότητα του ωραρίου γίνεται όλο και πιο πρακτική και πιο δημοφιλής.

Ακόμα και η εκπαίδευση των υπαλλήλων βοηθάει το γραφείο και τους εργαζομένους. Είναι δυνατόν να βοηθήσει στην μείωση των αποχωρήσεων των εργαζομένων και στην αύξηση του επαγγελματισμού του γραφείου. Οι εργαζόμενοι χρειάζεται να είναι καλά προετοιμασμένοι, ώστε να πωλούν τα προϊόντα και τους προορισμούς του γραφείου με τρόπο αποτελεσματικότερο. Οι γνώσεις, η κατάρτιση, η εξειδίκευση και η ταχύτητα δράσης και απαντήσεων κρίνονται ως πολύ σημαντικές παράμετροι, οι οποίες μπορεί και να αποβούν καθοριστικής σημασίας για τα δεδομένα που περιγράψαμε και για το θέμα που αναλύουμε στην παρούσα εργασία.

Όλα αυτά βέβαια δεν είναι δεδομένα και ούτε μπορούν να προωθηθούν χωρίς ουσιαστική προσπάθεια και οργάνωση. Και αυτό είναι και αποτελεί σήμερα από τις μεγαλύτερες προκλήσεις.

Το τουριστικό γραφείο του μέλλοντος θα έχει σαν επίκεντρο όλο και περισσότερο τον υπάλληλο. Θα σχεδιάζονται με στόχο την εργονομία, την άνεση και τους κανόνες υγιεινής. Διαφοροποιείται δηλαδή εντελώς η κατάσταση σε σχέση με το παρελθόν.

Θα υπάρχει κατά συνέπεια μια νέα διάσταση στον τρόπο λειτουργίας και γενικότερης οργάνωσης αυτού. Ο μελλοντικοί τουριστικοί υπάλληλοι και διευθυντές, θα πρέπει να είναι ευέλικτοι και δημιουργικοί επαγγελματίες, εκπαιδευμένοι και αφοσιωμένοι έτσι ώστε να έχουν τη μέγιστη δυνατή απόδοση.

3. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Αξίζει να αναφερθεί πως στα πλαίσια του σύγχρονου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ο ακρογωνιαίος λίθος για την επιτυχημένη πορεία του ταξιδιωτικού πρακτορείου είναι η αντίληψη της σημασίας των βασικών λογιστικών αρχών. Όπως είναι γνωστό και αντιληπτό η ουσιαστικότερη δύναμη για τις επιχειρήσεις είναι το κέρδος και η επίτευξη αυτού του στόχου έχει ως προϋπόθεση την τήρηση λογιστικών βιβλίων με τρόπο οργανωμένο και τα οποία θα πρέπει να είναι κατανοητά στην διεύθυνση της επιχείρησης. Κάθε μέλος του τουριστικού πρακτορείου είναι ανάγκη να αντιλαμβάνεται τη σχέση της επένδυσης σε σχέση με τις πωλήσεις και να γνωρίζει τις αναλυτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται προκειμένου να υπολογιστούν τα διάφορα ποσά που απαιτούν οι λογιστικές καταστάσεις στο τέλος καθεμίας λογιστικής χρήσης.

Δεν αρκεί μόνο, λοιπόν, να εμφανίζονται οι καταστάσεις εσόδων – εξόδων, μισθοδοσίας ή προμηθειών. Είναι ανάγκη να καθίσταται δυνατόν να ερμηνεύονται και να παίρνονται ακριβείς αποφάσεις που να βασίζονται σε αυτές τις καταστάσεις.

Καθώς προχωρούμε μέσα στον 21ο αιώνα, υπάρχουν μια σειρά πολλών και ποικίλων προγραμμάτων Η/Υ που μας βοηθούν στην λογιστική παρακολούθηση ενός τουριστικού γραφείου. Εκτός δηλαδή από έναν καλό λογιστή, το γραφείο χρειάζεται ένα εύχρηστο και απλοποιημένο λογιστικό σύστημα. Μάλιστα αυτά είναι πολύ περισσότερο εύγλωττα στο εξωτερικό όπου και η τεχνολογία είναι πολύ προηγμένη και προχωρημένη.

Βασική παράμετρος είναι να δούμε κάποια στοιχεία λογιστικής του ταξιδιωτικού πρακτορείου. Μια από τις ουσσιωδέστερες θεμελιώδεις αρμοδιότητες του διευθυντή του τουριστικού πρακτορείου είναι να το καταστήσει αυτό κερδοφόρο. Ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι να χρησιμοποιηθούν βασικές αρχές λογιστικής συνδυασμένες με σωστά επιλεγμένα προγράμματα πώλησης και κινήτρων για το προσωπικό. Ο διευθυντής είναι ανάγκη να έχει μια στοιχειώδη γνώση και κατανόηση των γενικών αρχών λογιστικής οι οποίες απαιτούνται για να λειτουργήσει νόμιμα και με κέρδος ένα γραφείο στο χώρο του τουρισμού.

3.1 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Στο σημείο αυτό είναι ανάγκη να πούμε πως θα μιλήσουμε για τον πολύ κρίσιμο ρόλο και τη βαρύτητα που έχει η λογιστική και οι σύγχρονες εφαρμογές της στα τουριστικά γραφεία. Πάνω από το 53% των ταξιδιωτικών γραφείων έχουν με βάση σειρά στοιχείων που έχουν δημοσιοποιηθεί λογιστικό σύστημα πλήρως αυτοματοποιημένο.³ Πολλά γραφεία όμως χρησιμοποιούν ακόμη συνδυασμό και των δυο χειρόγραφων λογιστικών προγραμμάτων αλλά και αυτοματοποιημένων για να διατηρούν τις λογιστικές τους εγγραφές.

Ανεξάρτητα από το ποιο από τα δυο κάθε φορά χρησιμοποιείται, η καταχώρηση λογιστικών εγγραφών με τρόπο ακριβή είναι σημαντική για την επιτυχία του γραφείου. Η εφαρμογή των βασικών λογιστικών αρχών έχει μεγάλη σημασία. Εξοικονομείται χρόνος, βοηθάται ο προσδιορισμός του κέρδους και η αποφυγή προβλημάτων με την εφορία. Τα παραπάνω δεδομένα έχουν πολύ μεγάλη σημασία και δεν είναι καθόλου τυχαίο πως πρέπει να αποτελούν από τα πιο σημαντικά στοιχεία των λογιστικών γραφείων και της λειτουργίας τους. Οι διευθυντές προφανώς και ευθύνονται για την τήρηση της ακρίβειας των λογιστικών στοιχείων που απαιτείται να υπάρχουν, για να προσδιοριστεί το σχέδιο του marketing αλλά και η διανομή των μισθών και bonus. Σε κάποιους διευθυντές υπάρχει η πεποίθηση πως με την αύξηση του όγκου πωλήσεων αυξάνουν ακόμα και τα κέρδη τους. Αυτό όμως δεν είναι πάντοτε σωστό. Ο όγκος δεν σημαίνει σε όλες τις περιπτώσεις και αύξηση κέρδους. Αυτό πρέπει να το γνωρίζει πάντοτε ο υπεύθυνος επιχειρηματίας για να έχει τα καλύτερα αποτελέσματα. Εάν οι δαπάνες ξεπερνούν τις καθαρές πωλήσεις, το γραφείο δεν έχει κέρδη.

Οι διευθυντές πρέπει να ελέγχουν προσεκτικά τις πωλήσεις και τις δαπάνες για να είναι βέβαιοι πως το κόστος διεξαγωγής μιας συγκεκριμένης δουλειάς είναι λιγότερο από τις συνολικές πωλήσεις. Αυτό συνιστά μια λογιστική λειτουργία. Η χρησιμοποίηση βασικών λογιστικών αρχών βοηθά τον έλεγχο και παρακολούθηση των εσόδων και των δαπανών του γραφείου. Όπως καταλαβαίνουμε πρόκειται για εξαιρετικά λεπτά και δυσδιάκριτα πολλές φορές ζητήματα τα οποία επιβάλλεται να αντιμετωπίζονται προσεκτικά όσο είναι δυνατόν.

³ nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/log/2009/.../CHRISTOFI.pdf

3.2 ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ

Λογιστική απεικόνιση του λογαριασμού εκμεταλλεύσεως των τουριστικών προγραμμάτων (πακέτων) και των πωλήσεων εισιτηρίων Νο 124. Γνωμ. 1861/1993

α) Σύμφωνα με τις κύριες αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ. (παρ. 1.100-1.102 Π.Δ.1123/1980) τα έσοδα τα οποία πραγματοποιούνται από τις οικονομικές μονάδες γενικά, συνεπώς και από τα τουριστικά γραφεία ή επιχειρήσεις από τη διάθεση τουριστικών πακέτων, καταχωρούνται στους λογαριασμούς της ομάδας 7 και εν προκειμένω στον λογαριασμό 73 "Πωλήσεις Υπηρεσιών" και τους υπολογαριασμούς του. Αντίστοιχα, τα έξοδα τα οποία γίνονται για κάθε τουριστικό πακέτο (άμεσα έξοδα) καθώς και τα γενικά έμμεσα έξοδα των τουριστικών επιχειρήσεων, καταχωρούνται στους λογαριασμούς κατ' είδος των οργανικών εξόδων της ομάδας 6 του Ε.Γ.Λ.Σ.

Μικτό αποτέλεσμα κατά τουριστικό πακέτο είναι δυνατόν να προσδιοριστεί εσωλογιστικά μόνο στην αναλυτική λογιστική, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στις παρ. 1.100-1.102 και 5.200 του Ε.Γ.Λ.Σ.

Στην Αναλυτική Λογιστική είναι δυνατόν να τηρηθούν τόσοι λογαριασμοί όσα είναι και τα τουριστικά πακέτα. Οι λογαριασμοί αυτοί θα πιστώνονται με τα έσοδα του τουριστικού πακέτου και θα χρεώνονται με το κόστος του, οπότε με τον τρόπο αυτό θα μπορεί να προσδιοριστεί και το μικτό αποτέλεσμα. Κατά συνέπεια θα υπάρχει διευκόλυνση και για τον υπολογισμό και τον έλεγχο του ΦΠΑ που αφορά κάθε τουριστικό πακέτο.

Όταν τηρείται με χειρόγραφο τρόπο η λογιστική και δεν υπάρχει νομική υποχρέωση τηρήσεως αναλυτικής λογιστικής, είναι δυνατόν να παρακολουθούνται τα έσοδα, το κόστος και το μικτό αποτέλεσμα, και κατά συνέπεια και ο ΦΠΑ κάθε πακέτου, με αντίστοιχες εξωλογιστικές καρτέλες. Όποτε το τουριστικό γραφείο ή η τουριστική επιχείρηση χρησιμοποιεί μηχανογραφικά μέσα για τη λογιστική καταχώριση και παρακολούθηση των λογιστικών γεγονότων, συνεπώς και των δεδομένων των τουριστικών πακέτων, μπορεί με σωστό, απλό, προγραμματισμό να παρακολουθεί τα έσοδα, το κόστος, το μικτό αποτέλεσμα και τον ΦΠΑ κατά τουριστικό πακέτο, τόσο σε εσωλογιστικό -μέσω της αναλυτικής λογιστικής- όσο και σε εξωλογιστικό επίπεδο, μέσω στατιστικών μηχανογραφικών καταστάσεων.

β) Σχετικά με τα πωλούμενα εισιτήρια για λογαριασμό τρίτων.

Με τη διάθεση του εισιτηρίου χρεώνεται ο λογ/σμός 38 "χρηματικά διαθέσιμα" ή 30 "πελάτες", με πίστωση του λογαριασμού 50 "προμηθευτές" ή 53 "πιστωτές", με το αντίτιμο της αξίας του εισιτηρίου, χρησιμοποιώντας έναν -ή και περισσότερους- από τους κενούς δευτεροβάθμιους λογαριασμούς 50.90-50.99 ή 53.90-53.97 του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, ο οποίος θα πρέπει να τιτλοφορηθεί κατάλληλα (π.χ. "Αεροπορικές Επιχειρήσεις - λογ/σμοί πωλήσεων εισιτηρίων για λογ/σμό τους") και στους τριτοβάθμιους θα πρέπει να ενταχθούν οι προσωπικοί λογαριασμοί τους.

Με την απόδοση των χρημάτων που εισπράττονται χρεώνεται ο λογαριασμός 50 ή 53, με πίστωση 38 "χρηματικά διαθέσιμα". Όταν λογίζεται η προμήθεια και εκδίδεται το σχετικό τιμολόγιο, τότε χρεώνεται ο λογαριασμός 50 ή 53 και πιστώνεται ο λογαριασμός 73 "Πωλήσεις υπηρεσιών". Για τις προμήθειες που χορηγούνται σε άλλα ταξιδιωτικά γραφεία, για τις οποίες λαμβάνονται τιμολόγια προμηθειών, χρεώνεται ο λογαριασμός 63.02 "Προμήθειες για πωλήσεις" και πιστώνεται ο λογαριασμός 50 "προμηθευτές" ή 53 "πιστωτές".

Όσον αφορά στις εκπτώσεις που χορηγούνται προς πελάτες αγοράς εισιτηρίου με τη μορφή εκχώρησης μέρους της λαμβανόμενης προμηθείας, θα γίνεται χρέωση του αντίστοιχου λογαριασμού του εσόδου ο οποίος πιστώθηκε με το αρχικό ποσό της προμηθείας (πρωτοβάθμιος 73) ή, προκειμένου για παρεπόμενα έσοδα, πιστώνεται ο λογαριασμός 75.02.01 "Προμήθειες από πωλήσεις για λογαριασμό τρίτων".

Θα αναφερθούμε στη συνέχεια σε κάποια ενδιαφέροντα λογιστικά συστήματα, τα οποία έχουν κάποιες επιμέρους διαφορές μεταξύ τους και θα φανούν στη συνέχεια.

Αξίζει να τονίσουμε πως η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ζητήσει απ' όλες τις εισηγμένες εταιρείες των χωρών – μελών να υιοθετήσουν το σύστημα IAS εδώ και αρκετό χρονικό διάστημα. Οι ευρωπαϊκές εταιρείες, όμως, που ακόμα είναι εισηγμένες σε αμερικανικά χρηματιστήρια και οι οποίες υπερβαίνουν κατά πολύ τις 400, εξακολουθούν και συνεχίζουν να τηρούν τα βιβλία τους με βάση τους κανόνες του συστήματος GAAP. Και αυτή είναι μια από τις αιτίες για τις οποίες πολλά στελέχη ευρωπαϊκών εταιρειών ζητούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Ηνωμένες Πολιτείες να ακολουθήσουν τους ίδιους λογιστικούς κανόνες. Άλλοι πάλι είναι υπέρ της άποψης του ενιαίου λογιστικού προτύπου αφού με τον τρόπο αυτό θα είναι

ευκολότερη η εισαγωγή μιας εταιρείας σε χρηματιστηριακή αγορά και στις δύο όχθες του Ατλαντικού.

Ας παραθέσουμε όμως στο σημείο αυτό τα κύρια χαρακτηριστικά και τις διαφορές των δύο λογιστικών συστημάτων IAS και GAAP. Η λεπτομερής διάκριση είναι απαραίτητη πολλές φορές προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερη κατανόηση του ζητήματος. Το IAS (International Accounting Standards-IAS) έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

α) Χρησιμοποιεί στάνταρ αρχών, με περιορισμένη καθοδήγηση, ως προς τον τρόπο εφαρμογής των κανόνων,

β) ζητά από τους λογιστές αναστροφή της υποβάθμισης αποθεμάτων σε ορισμένες περιπτώσεις και

γ) οι εισπραττόμενοι και καταβαλλόμενοι τόκοι μπορεί να χαρακτηριστούν λειτουργική, επενδυτική ή χρηματοοικονομική δραστηριότητα εφόσον δικαιολογηθεί η σχετική επιλογή. Το χαρακτηριστικό αυτό είναι καθοριστικής σημασίας για τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας στην προκειμένη περίπτωση.

Αντίθετα το σύστημα GAAP (Generally Agreed Accounting Principle) έχει τα χαρακτηριστικά:

α) κάνει χρήση ειδικών κανονισμών, με ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται οι εν λόγω κανόνες και χαρακτηρίζεται από συγκεκριμενοποίηση σε απόλυτο βαθμό,

β) απαγορεύει στους λογιστές την αναστροφή της υποβάθμισης αποθεμάτων, σε όλες τις περιπτώσεις και

γ) όλοι οι τόκοι που είτε καταβάλλονται είτε εισπράττονται πρέπει να υπάγονται στην κατηγορία της λειτουργικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με σχετικές έρευνες ειδικών αλλά και ανθρώπων που είναι υπεύθυνοι για την ανάλυση και αγορά μετοχών διαφόρων εταιρειών τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, η θετική υπεραξία από τις τιμές των ακινήτων εκτιμάται ότι θα αντισταθμίσει τις υποαξίες από τις αγοραπωλησίες που γίνονται σε χρεόγραφα ή από τις συμμετοχές των εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο. Όμως, όπως είναι αντιληπτό, τόσο οι επενδυτές όσο και οι αναλυτές δεν μπορούν από τώρα να προβλέψουν με σχετική ασφάλεια τις τελικές ισορροπίες αυτής της πιθανής αντιστάθμισης. Με τη σειρά του, το γεγονός αυτό σημαίνει πως δεν είναι δυνατόν να υπάρξει εύκολη προσέγγιση ή να γίνει εκτίμηση για τα μελλοντικά ίδια κεφάλαια ή καθαρά κέρδη τέτοιων εταιρειών, ώστε να προεξοφληθούν οι μελλοντικές ταμειακές

ροές και να εξαχθεί μία δίκαιη τιμή που να περιλαμβάνει και αυτή την κρίσιμη παράμετρο. Αυτό δημιουργεί σήμερα μια σειρά από δυσκολίες οι οποίες έχουν ως βασικό στοιχείο την αδυναμία που επισημάνθηκε ανωτέρω. Οι παράγοντες που τη σημερινή εποχή τείνουν να θεωρούνται ευνοϊκοί στη λογιστική απεικόνιση μιας εισηγμένης εταιρείας, διαθέτουν μία “διπλή” όψη, η οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από το επενδυτικό κοινό στο μέλλον. Οι τρέχουσες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες επικρατούν σε μια χώρα είναι πάντοτε βαρύνουσας σημασίας για τα θέματα που αναλύονται στην παρούσα εργασία και συνιστούν κάποιους από τους βασικότερους παράγοντες για την ανάπτυξη ή όχι των τουριστικών επιχειρήσεων και των γενικότερων επενδύσεων στο ζήτημα αυτό.

Η αγορά ακινήτων γίνεται πλέον δυνητικός προσδιοριστικός παράγοντας της κερδοφορίας των εισηγμένων εταιρειών σε πιο μεγάλο βαθμό από εκείνον που αναμενόταν στο πρόσφατο παρελθόν αλλά και με τρόπο αμφίδρομο. Το θέμα των ακινήτων έχει μάλιστα τα χαρακτηριστικά αυτά και με όλο και πιο έντονο ρυθμό στην εποχή μας. Με άλλα λόγια, εάν σήμερα οι τιμές στην ελληνική αγορά ακινήτων έχουν φθάσει σε πολύ υψηλά επίπεδα και εξακολουθούν να αναρριχώνται υψηλότερα, οι αντίστοιχες εξελίξεις στον αμέσως επόμενο κύκλο, δηλαδή εκείνον της κάμψης των τιμών (ο οποίος, όπως έχουμε επισημάνει σε διάφορες μελέτες και updates του IRAJ, ακολουθεί την πτωτική πορεία των τιμών των μετοχών) ίσως να μην είναι θετικές για την κερδοφορία ή ακόμα και τα ίδια κεφάλαια των επιχειρήσεων που είναι εισηγμένες.

Με απλά λόγια, οι ελληνικές εισηγμένες εταιρείες δεν είναι σωστά προετοιμασμένες για το λεγόμενο «soft landing» από τα ελληνικά στα διεθνή λογιστικά πρότυπα στα ερχόμενα έτη. Έχει παρατηρηθεί στον τομέα αυτόν μια μεγάλη υστέρηση και καθυστέρηση και η κατάσταση αυτή έχει να κάνει με ζητήματα γενικότερης αναντιστοιχίας ελληνικών με διεθνή οικονομικά και επιχειρηματικά δεδομένα. Αν και τίποτε δεν αποκλείει να υλοποιηθεί τελικά ένα «soft landing» ως προς την αποτύπωση των κρίσιμων μεγεθών και ιδιαίτερα της μελλοντικής τους δυνατότητας για κερδοφορία, μία τέτοια εξέλιξη μάλλον θα είναι αποτέλεσμα συγκυριών και όχι μεθοδικής προετοιμασίας και προνοητικής –στις περισσότερες περιπτώσεις– χρηματοοικονομικής διαχείρισης. Όπως όμως και να συμβαίνει, σε επίπεδο τελικής έκβασης, ο κίνδυνος αυτός δεν μπορεί παρά να περιορίζει –έστω και σε μικρό σχετικά βαθμό– την αξιοπιστία των προβλέψεων ως προς την κερδοφορία που γίνονται από σήμερα για τις επόμενες χρήσεις λογιστικού χαρακτήρα. Αυτό που

είναι ανάγκη να επισημανθεί είναι ακριβώς πως στις περιόδους της ύφεσης δυσκολεύεται πολύ η όποια αντίστοιχη δραστηριότητα σχετικά με αυτά.

Οι πιο δεκτοβαρείς μετοχές του ελληνικού Χρηματιστηρίου ανήκουν σε εταιρείες με μια καθοριστική και ώριμη παρουσία στην Ελλάδα, οι οποίες έχοντας μικρά περιθώρια πρόσθετης ανάπτυξης στο εγχώριο περιβάλλον –όπου και οι αντίστοιχοι κλάδοι αναπτύσσονται σήμερα υποτονικά– αναζητούν κάποιες ευκαιρίες επέκτασης στις απειλούμενες –αν όχι ήδη ιδιαίτερα αδύναμες– από την ύφεση αγορές του εξωτερικού. Σε κάθε περίπτωση εξετάζοντας από κοντά όλες αυτές τις παραμέτρους διαπιστώνει κανείς πως οι μετοχές αυτές είναι ενδεικτικές της κατάστασης που επικρατεί και επιπλέον να επισημάνουμε πως η χρηματιστηριακή αποτύπωση των τιμών των μετοχών κάθε κατηγορίας και κάθε τομέα αποτελεί αποτύπωση της γενικότερης οικονομικής συγκυρίας. Οι υποθέσεις ανάπτυξης των ελληνικών επιχειρηματικών κερδών μέσω της επέκτασης των αντίστοιχων εταιρειών κυρίως στην ευρωπαϊκή αγορά, όπου ήδη οι συνθήκες ύφεσης έχουν γίνει σχεδόν παντού αισθητές (πάντως πολύ πιο αισθητές απ’ ό,τι δηλώνουν τα εκάστοτε στατιστικά στοιχεία), δεν συνιστούν σε καμία απολύτως περίπτωση ασφαλιστικές δικλίδες για αυτές καθεαυτές τις προβλέψεις κερδοφορίας και την ικανότητα επαλήθευσης τους. Βέβαια στη σημερινή αρκετά δύσκολη οικονομική συγκυρία όλα τα παραπάνω έχουν ξεπεραστεί με τρόπο ανατρεπτικό και αρνητικό αφού κάθε πρόβλεψη για το μέλλον είναι δυσοίωνη. Το χειρότερο είναι πως δεν διαφαίνεται κάποια άμεση πιθανή αλλαγή κλίματος το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα σε πρώτη τουλάχιστον φάση. Αυτό συμβαίνει ακριβώς λόγω της δυσχερούς κατάστασης η οποία υπάρχει σε ευρύτερο πλαίσιο αναφοράς κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου.

Είναι αλήθεια ότι οι εισηγμένες εταιρείες ειδικά τη 2ετία 1998–1999 απέφυγαν και για λόγους προφίλ ή εικόνας –σε μία έντονα ανοδική αγορά– να αποτυπώσουν μία αυστηρή ή έστω συγκρατημένη λογιστική εικόνα στις ετήσιες καταστάσεις τους, επιλέγοντας προς όφελος των κεφαλαιοποιήσεών τους την αισιόδοξη περίπτωση στην αποτύπωση των οικονομικών τους επιδόσεων και των αποτελεσμάτων, κυρίως μέσα από κέρδη από τις αγοραπωλησίες χρεογράφων. Ήταν βέβαια μια εποχή που υπήρχε μια γενικότερη θετική σε μεγάλο βαθμό οικονομική δυναμική και κατά συνέπεια δεν θα μπορούσε με τις επιχειρήσεις του χώρου να υπάρχει ξεχωριστή πορεία. Είναι αλήθεια πως σε μία περίοδο με υψηλά χρηματιστηριακά κέρδη, η πρόκληση της ωραιοποίησης δεν μπορεί να αφήνει κανένα

αδιάφορο. Ωστόσο όσο πιο ακραία αισιόδοξα έχει κινηθεί στο παρελθόν μια εταιρεία τόσο με πιο ακραίο απαισιόδοξο τρόπο προσγειώνονται τα δεδομένα της σε λογιστικό επίπεδο όταν έρχεται το πλήρωμα του χρόνου. Μάλιστα στις δύσκολες χρηματιστηριακές περιόδους όπως αυτήν που ζούμε σήμερα αυξάνεται η πίεση για επιστροφή στην αρχή της συντηρητικότητας και εκτινέουν οι προθεσμίες για την επούλωση παλαιών «λογιστικών» πληγών, ενώ από την άλλη πλευρά ο επενδυτικός κόσμος κρατά τις «κεραίες» του ανοικτές προκειμένου να αντιλαμβάνεται κατά καιρούς την ποιότητα των εισηγμένων εταιρειών καθώς και των μετοχών τους, και από αυτήν την πλευρά. Διανύουμε είναι αλήθεια μια μεταβατική εποχή που πρέπει να δούμε ακριβώς την έκταση, τη διάρκεια και τις συνέπειες που θα υπάρχουν από την όλη διαμορφωμένη κατάσταση.

Κατά συνέπεια στη σημερινή μεταβατική φάση συμπεριφοράς που διανύει η εγχώρια αγορά μετοχών, η διάρκεια της οποίας είναι δυνατόν να είναι έως και κάποια ακόμη χρόνια με βάση την απαισιόδοξη προσέγγιση, η έμφαση στα ιστορικά κέρδη ανά μετοχή αναδύεται μάλλον ως μία ασφαλέστερη αφετηρία επεξεργασίας των επιχειρηματικών δεδομένων στη διαδικασία των αποφάσεων για επενδύσεις. Είναι κάτι το οποίο πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη ώστε να υπολογίζεται ακόμα και στα επιχειρηματικά πλάνα των διαφόρων πρακτορείων ταξιδιών. Αυτό βέβαια ισχύει σε συγκριτικό βαθμό διότι στο μέλλον αναπροσαρμογές ιστορικών στοιχείων δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να αποκλεισθούν. Όμως ιδιαίτερα σε εταιρείες με λιγότερο αμυντική/ανθεκτική κερδοφορία – όπως στους κλάδους της κυκλικής βιομηχανίας ή της πληροφορικής – τα ιστορικά κέρδη ανά μετοχή αποτελούν μέσα με τα όποια διασφαλίζεται μια τάξης μεγέθους στην τιμή της μετοχής που αγοράζει ή πωλεί ένας επενδυτής. Ας μην ξεχνάμε πως σε αυτήν τη δύσκολη χρονική φάση, μια εταιρεία με πολύ υψηλό ιστορικό P/E –π.χ. βάσει των κερδών που πραγματοποιήθηκαν το 2001– δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να επιτύχει μία σημαντική αύξηση κερδών κατά το 2002 για να καταστήσει τον εν λόγω (προβλεπόμενο) δείκτη αποτίμησης αρκετά ελκυστικότερο. Κατά συνέπεια σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, σε πολλές περιπτώσεις εισηγμένων εταιρειών, ο ιστορικός δείκτης αποτίμησης είναι περισσότερο επαρκής να παίζει το ρόλο του ως ασφαλέστερο κριτήριο επενδυτικής συμπεριφοράς από ό,τι ο «εύθραυστος» προβλεπόμενος.⁴

⁴ Καθημερινή 19-10-2002

Σε όλα τα παραπάνω δεδομένα θα πρέπει να προσθέσουμε και τη διαπίστωση –την οποία μάλιστα με ξεκάθαρο τρόπο δέχονται παράγοντες της διεθνούς κεφαλαιαγοράς– πως η αναλυτική κοινότητα παρουσιάζει εκ των πραγμάτων ιδιαίτερα μικρή επαληθευτική ικανότητα (ή και καθόλου ικανότητα) σε επίπεδο εκτιμήσεων κερδών ανά μετοχή. Παρατηρώντας τις προεκτιμήσεις κερδών ανά μετοχή για εκατοντάδες εταιρείες που είναι εισηγμένες σε διεθνές επίπεδο κατά τα τελευταία χρόνια, τα πρώτα συμπεράσματα που βγαίνουν δείχνουν πλήρως αρνητικά και μάλιστα με τρόπο που κλονίζει την ίδια την εμπιστοσύνη των επενδυτών απέναντι στο σύστημα των αγορών. Βεβαίως, λαμβάνονται ούτως η άλλως μέτρα με σκοπό την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου, όμως η εκτίμηση ότι οι πρώτοι καρποί των εν λόγω προσπαθειών ακόμη αργούν, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, επιδεινώνουν τη σημερινή αξία ως προς τη χρήση των προβλεπόμενων εταιρικών κερδών.

Όσον αφορά στις προβλέψεις αναφορικά με την εταιρική κερδοφορία που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή οι οποίες πραγματοποιούνται από την αναλυτική κοινότητα κατά το τρέχον διάστημα, παρατηρείται ένας υψηλός βαθμός «μεροληψίας» με σκοπό να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα σε επίπεδο επενδυτικής των τραπεζών, γεγονός βέβαια ευνόητο, το οποίο όμως από την άλλη πλευρά διατηρεί τη ρευστότητα της αξιοπιστίας των προβλέψεων των εταιρειών και εντείνει την αναβλητικότητα πολλών επενδυτικών αποφάσεων. Το στοιχείο αυτό το οποίο είναι πιο εμφανές στο εξωτερικό δεν αφήνει ανεπηρέαστα τα συμβαίνοντα και στην ελληνική αγορά μετοχών. Στην παγκοσμιοποιημένη άλλωστε σημερινή μορφή της διεθνούς καπιταλιστικής οικονομίας είναι γεγονός πως υπάρχουν ταχέως μεταδιδόμενα από κράτη σε κράτη θετικά ή και αρνητικά οικονομικά φαινόμενα.

Βεβαίως απ' όλα τα σημεία προβληματισμού που έχουν αναφερθεί ανωτέρω δεν θα πρέπει να παραμερισθούν και οι σημαντικές εξελίξεις σε επίπεδο οικονομικών και κλάδων που επηρεάζουν τις εταιρικές κερδοφορίες και καθορίζουν εμμέσως τις τάσεις των τιμών των μετοχών, γιατί στη συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται για τομείς αρκετά σημαντικούς, οι οποίοι δίνουν το στίγμα τους στις γενικότερες οικονομικές και χρηματιστηριακές εξελίξεις.

Το ζήτημα της οικονομικής διαχείρισης είναι σημαντικό σε κάθε επιχείρηση, ανεξαρτήτως μεγέθους ή αντικειμένου. Εάν δεν υπάρχει όμως αποτελεσματική, δομημένη και συνετή οικονομική διαχείριση, το σύνολο των σχεδίων, των οραμάτων και των κόπων του επιχειρηματία, κινδυνεύει να μην έχει αποτέλεσμα, πολύ συχνά με

καταστρεπτικές συνέπειες, όχι μόνο για τον ίδιο αλλά και για τους εργαζομένους που τυχόν απασχολεί. Η οικονομική διαχείριση και η διοίκηση των ανθρώπινων πόρων άλλωστε αποτελούν τους κρισιμότερους δείκτες όλων των ειδών των επιχειρήσεων.

Πολύ συνοπτικά, μπορούμε να αναφέρουμε πως τα τρία βασικότερα θέματα οικονομικής διαχείρισης κάθε επιχείρησης είναι:

- σωστή και έγκαιρη πληροφόρηση,
- αποτελεσματική διαχείριση ρευστότητας, και
- λογιστική ευταξία.

Η σωστή πληροφόρηση είναι πάνω από όλα. Προκειμένου να μπορεί ο επιχειρηματίας να ελέγχει την πορεία των εργασιών του, τον βαθμό θα λέγαμε που αυτές ακολουθούν ή αποκλίνουν από τα σχέδιά του και τους στόχους του, είναι βασική ανάγκη να έχει έγκαιρη και έγκυρη οικονομική πληροφόρηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνεται το κοστολόγιο των προϊόντων του, εάν το περιθώριο κέρδους επαρκεί για να καλύψει τις δαπάνες γενικά, αν ο ρυθμός των εισπράξεων είναι ικανοποιητικός, και πολλά άλλα. Σημασία έχει βέβαια όλες αυτές οι πληροφορίες αυτές όχι μόνο να είναι σωστές και ολοκληρωμένες αλλά να παρέχονται έγκαιρα και συστηματικά ώστε τα τυχόν προβλήματα να εντοπίζονται γρήγορα και να γίνονται οι απαιτούμενες επεμβάσεις για την αντιμετώπισή τους. Πρόκειται όπως είναι αντιληπτό για έναν από τους πλέον κρίσιμους τομείς στην όλη αλυσίδα της λογιστικής επιχειρηματικής λειτουργίας.

Το δεύτερο καίριο θέμα της αποτελεσματικής οικονομικής διαχείρισης είναι ο έλεγχος της ρευστότητας του ταμείου θα λέγαμε με πιο απλό τρόπο. Πολύ συχνά βλέπουμε το φαινόμενο επιχειρήσεων, αν και είναι κερδοφόρες, όμως να αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις ταμειακές τους υποχρεώσεις και να οδηγούνται σε χρεοκοπία. Αυτό δεν γίνεται κατανοητό σε μια πρώτη επαφή και προσέγγιση αλλά πρέπει να το προσεγγίσουμε όπως πρέπει. Είναι ανάγκη να εξηγήσουμε τον τρόπο με τον οποίο συμβαίνει αυτό.

Η εξήγηση είναι πως η οικονομική διαχείριση δεν έδωσε την βαρύτητα που θα έπρεπε σε θέματα ταμειακής ρευστότητας. Τα κεφάλαια της επιχείρησης χρησιμοποιήθηκαν, επί παραδείγματι σε επενδύσεις σε εξοπλισμό ή στην παροχή μιας μεγάλης πίστωσης σε πελάτες για να διευκολυνθούν οι πωλήσεις, έτσι ώστε να μην υπάρχουν διαθέσιμα χρήματα στο ταμείο για να γίνουν οι απαιτούμενες πληρωμές σε προμηθευτές ή για να καλυφθούν οι δόσεις δανείων, και άλλα. Η λειτουργία της επιχείρησης με τον τρόπο όμως αυτό καθίσταται προβληματική, όχι

επειδή δεν υπάρχουν κέρδη αλλά επειδή δεν επαρκεί η ρευστότητα. Κατά συνέπεια, όλος ο προσεκτικός, ολοκληρωμένος προγραμματισμός και έλεγχος των ταμειακών ροών που είναι δηλαδή οι εισπράξεις και πληρωμές αυτό που αποτελεί θα λέγαμε από τα πιο κρίσιμα στοιχεία της αποτελεσματικής οικονομικής διαχείρισης. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται αποδοτικότερο όλο το σύστημα και αποφεύγονται εκείνες οι αρνητικές παράμετροι, οι οποίες θα υπήρχαν και θα δημιουργούσαν προσκόμματα στην όποια λειτουργία και αναπτυξιακή δυναμική και στρατηγική μπορούσε να υπάρξει σε ένα τουριστικό γραφείο.

Μάλιστα αυτό έχει και γενικότερες αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία μιας χώρας.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί η σημασία της λογιστικής ευταξίας σε μια επιχείρηση. Θα δούμε στη συνέχεια τους λόγους για τους οποίους συμβαίνει αυτό το οποίο ούτως ή άλλως είναι ιδιαίτερα μεγάλης σημασίας. Η έλλειψη οργάνωσης στα ζητήματα της λογιστικής καταχώρησης των δοσοληψιών και η μη τήρηση των αυστηρών νομικών και φορολογικών κανόνων που θα πρέπει κάθε επιχείρηση να τηρεί, πολλές φορές οδηγεί τις επιχειρήσεις σε μεγάλες περιπέτειες όταν, για παράδειγμα, χάνουν τον έλεγχο του πόσο τους χρωστάνε οι πελάτες τους, δεν καταχωρούνται με σωστό τρόπο τα έξοδα ή από έλλειψη οργάνωσης και όχι από πρόθεση λαμβάνουν χώρα λογιστικές παραβάσεις που έχουν ως αποτέλεσμα την επιβολή αυστηρών προστίμων από την εφορία ή από άλλες δημόσιες αρχές. Τα θέματα της σωστής οργάνωσης αλλά και των ευρύτερων θεμάτων τάξης και συστηματικοποίησης στη λειτουργία ενός λογιστικού γραφείου αποτελούν τις βασικές προτεραιότητες μιας εταιρείας που δραστηριοποιείται στο χώρο αυτό και όχι μόνο.

Ο επιχειρηματίας που θα κοιτάξει αυτά τα τρία κρίσιμα σημεία της οικονομικής διαχείρισης- που θα προσέξει δηλαδή, να έχει σωστή και ολοκληρωμένη πληροφόρηση, και έναν αποτελεσματικό προγραμματισμό της ρευστότητας και λογιστική ευταξία στις εργασίες τους- θα είναι οπλισμένος έτσι ώστε να αντιμετωπίσει τα προβλήματα του σημερινού δύσκολου επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Διότι είναι ακριβώς εκείνα τα απαραίτητα εφόδια που έχουν και πρέπει να έχουν τα θέματα της οικονομικής διαχείρισης ώστε να υποβοηθούν τον επιχειρηματία στο έργο του.

4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟ 43 Ν. 2859/2000⁵

Το καθεστώς των τουριστικών γραφείων είναι ένα ειδικό καθεστώς με σειρά στοιχείων που απαιτούν προσοχή ιδιαίτερη στην προσέγγισή του. Όπως είναι ευρέως γνωστό και διαδεδомένο η Ελλάδα λόγω της Γεωγραφικής της θέσης θεωρείται ως Τουριστική Χώρα και η κύρια πηγή εσόδων της προέρχεται από τη δραστηριότητα αυτή. Πρωτεύοντα ρόλο για τη Τουριστική αυτή δραστηριότητα έχουν οι επιχειρήσεις των Πρακτορείων Ταξιδιών, με τις οποίες εξομοιώνονται και οι οργανωτές Τουριστικών Περιηγήσεων.

Οι εν λόγω επιχειρήσεις υπάγονται στο ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Φ.Π.Α. σύμφωνα και με τις διατάξεις του Άρθρου 43 του Ν. 2859/2000 και αυτό σημαίνει πως υπάρχει μια διαφορετική αντιμετώπιση προσδιορισμού του ΦΠΑ, αφού πρώτα γίνει ο προσδιορισμός των ακαθαρίστων εσόδων και συγχρόνως διαφορετικό προσδιορισμό στο δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ εισροών.

Η φορολογητέα αξία για τις επιχειρήσεις αυτές είναι η Μικτή Αμοιβή η οποία προκύπτει μετά από την αφαίρεση από το συνολικό ποσό που καταβάλλει ο πελάτης-ταξιδιώτης (χωρίς να υπολογίζεται ο ΦΠΑ), από το κόστος που επιβαρύνεται το Γραφείο Ταξιδιών για τις υπηρεσίες (μαζί με το ΦΠΑ) που προσφέρονται σε αυτό από άλλους υποκείμενους στο ΦΠΑ για την εξυπηρέτηση του πελάτη-ταξιδιώτη. Υπάρχει λοιπόν μια ιδιαιτερότητα σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του φόρου, καθώς το άρθρο 43 του Ν2859/2000, δεν υπολογίζει ι την έκπτωση του ΦΠΑ εισροών με την οποία επιβαρύνεται το Γραφείο Τουρισμού για τις υπηρεσίες που έχει δεχθεί από άλλους υποκείμενους στο φόρο. Αυτό σημαίνει ότι το Γραφείο Ταξιδιών θα φορολογηθεί αποκλειστικά για τη ΜΙΚΤΗ ΑΜΟΙΒΗ.

Εδώ θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας πως στη Μικτή Αμοιβή που λαμβάνει χώρα εντός της Ελλάδας ή σε άλλο Κράτος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας θα υπολογίσουμε ΦΠΑ, ενώ στην Μικτή Αμοιβή που αντιστοιχεί εκτός Ελλάδας (Τρίτες χώρες) δεν υπολογίζεται ΦΠΑ (ΠΟΛ.1221/29.8.1995).

⁵ [www.mof.gov.cy/mof/vat/vat.nsf/All/.../\\$file/EΦ12.pdf?](http://www.mof.gov.cy/mof/vat/vat.nsf/All/.../$file/EΦ12.pdf?)

Για τις υπόλοιπες από τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων αυτών όπως για παράδειγμα υποβολή περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ, ο χρόνος που γίνεται η φορολογική υποχρέωση, η τήρηση των λογιστικών βιβλίων κλπ, ισχύουν οι γενικές διατάξεις του κανονικού καθεστώτος του ΦΠΑ.

Ο διαφορετικός αυτός χαρακτήρας των Επιχειρήσεων λόγω του Ειδικού καθεστώτος του άρθρου 43 Ν.2859/2000, δημιουργεί κάποιες δυσκολίες στις Οικονομικές Υπηρεσίες των ανωτέρω επιχειρήσεων κυρίως λόγω της ασάφειας και της πολυπλοκότητας που χαρακτηρίζει τους φορολογικούς νόμους στη παρακολούθηση των τεκταινομένων από Λογιστικής και φορολογικής αντιμετώπισης.

Θα γίνει μια προσπάθεια να προσεγγιστεί ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να δουλεύει το Λογιστήριο και με απλά και πρακτικά παραδείγματα να δούμε ποιους λογαριασμούς του Λογιστικού Σχεδίου θα χρησιμοποιήσουμε, πως θα υπολογίσουμε την αξία που υπόκεινται σε ΦΠΑ, με ποιο τρόπο θα συνταχθούν οι περιοδικές δηλώσεις και η εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α. και άλλα θέματα που έχουν σχέση με τα Γραφεία Ταξιδιών – Τουριστικά Γραφεία του ΕΙΔΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ.

4.1 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Εισερχόμαστε τώρα σε ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον κεφάλαιο που έχει να κάνει με την υπαγωγή στο ειδικό καθεστώς.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 43 Ν.2859/2000, προκειμένου να υπαχθούν τα Πρακτορεία Ταξιδιών – Τουρισμού στο Ειδικό Καθεστώς του ΦΠΑ, πρέπει να συντρέχουν οι παρακάτω τρεις (3) λόγοι:

α) Η διενέργεια όλων των προσφερόμενων υπηρεσιών (ταξιδιού – περιηγήσεων) πρέπει να λαμβάνει χώρα στο όνομά του και για δικό του λογαριασμό προς τον πελάτη – ταξιδιώτη, για όλο το ταξίδι – πακέτο.

Δηλαδή το πρακτορείο από τη στιγμή που έρθει σε άμεση ή έμμεση επαφή με τον πελάτη – ταξιδιώτη, εισπράττει από αυτόν το σύνολο της αμοιβής για όλο το ταξίδι και αναλαμβάνει αυτό τα οποία σχετικά έξοδα, δηλαδή της διαμονής, της μεταφοράς, του ξενοδοχείου, τις επισκέψεις σε μουσεία, άλλα αξιοθέατα κλπ.

Όσα έξοδα δεν συμπεριλαμβάνονται στο κόστος του πακέτου, αυτά καταβάλλονται από τον ίδιο τον πελάτη – ταξιδιώτη στους τρίτους. Δηλαδή το

Πρακτορείο να μην αναλαμβάνει πλήρως π.χ. θέματα διατροφής ή ξενοδοχείου κλπ., αλλά και σε αυτή τη περίπτωση υπάγεται σε Ειδικό Καθεστώς.

β) Παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών πρέπει να προσφέρονται από άλλους υποκείμενους στο ΦΠΑ.

Η δεύτερη προϋπόθεση είναι ότι τις πιο πολλές φορές το Πρακτορείο Ταξιδιών για την άμεση εξυπηρέτηση του ταξιδιού διάφορες υπηρεσίες να παρέχονται από τρίτους υποκείμενους στο Φόρο, όπως μεταφορά, ξενοδοχεία, φαγητά κλπ και όχι από το ίδιο το Γραφείο. Αυτό λαμβάνει χώρα γιατί διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό την καλύτερη επιτέλεση του έργου.

Όλες αυτές οι υπηρεσίες θεωρούνται ότι αποτελούν μία ενιαία υπηρεσία η οποία παρέχει το Πρακτορείο στον πελάτη – ταξιδιώτη και υπάγεται στο ειδικό καθεστώς μόνο κατά το μέρος που προσφέρονται υπηρεσίες τρίτων. Αν κάποιες υπηρεσίες προσφέρονται από το ίδιο το Πρακτορείο π.χ. μεσίτης, μεταφορέας τότε οι αμοιβές αυτές τις οποίες εισπράττει από τη συνολική αμοιβή του πελάτη – ταξιδιώτη, αποχωρίζονται και φορολογούνται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Φόρου, ενώ το υπόλοιπο της συνολικής αμοιβής υπάγεται στο ειδικό καθεστώς.

Σε συμφωνία με τα παραπάνω μπορεί το Πρακτορείο για ένα ταξίδι να υπάγεται ταυτόχρονα για κάποιες υπηρεσίες στο κανονικό και στο ειδικό καθεστώς και για αυτούς τους λόγους θα πρέπει να αναλύονται λεπτομερώς όλες οι πράξεις. Δίνεται δηλαδή στο σημείο αυτό μια ευελιξία στη διάρθρωση με το παραπάνω καθεστώς.

γ) Έδρα του Πρακτορείου πρέπει να είναι η Ελλάδα

Τρίτη προϋπόθεση για την υπαγωγή των Πρακτορείων Ταξιδιών στην κατηγορία του ειδικού καθεστώτος είναι να έχει η Οικονομική μονάδα την όλη δραστηριοποίηση της στην Ελλάδα ή να έχουν στην Ελλάδα τη μόνιμη εγκατάστασή τους από την οποία να παρέχεται η ενιαία υπηρεσία.

Τα πρακτορεία Ταξιδιών προκειμένου να υπαχθούν στο ειδικό καθεστώς αρκεί και ένα μόνο ταξίδι να πραγματοποιηθεί, από τη στιγμή που βεβαίως πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

Τέλος για να είναι τα πρακτορεία ταξιδιών στο ειδικό καθεστώς πρέπει να υπάρχουν και οι τρεις προϋποθέσεις. Αν απουσιάζει κάποια από τις δύο πρώτες προϋποθέσεις δεν μπορούν να υπαχθούν στο ειδικό καθεστώς και θα φορολογηθούν

με τις γενικές διατάξεις. Αν απουσιάζει μόνο η Τρίτη προϋπόθεση ο τόπος φορολογίας δε βρίσκεται στην Ελλάδα.

4.2 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 43 Ν. 2859/2000

Υπάρχει όμως και κατά συνέπεια έχει προβλεφθεί στο θεσμικό και νομικό πλαίσιο και μια περίπτωση των ομάδων εκείνων των εταιρειών οι οποίες δεν υπάγονται στο ανωτέρω άρθρο.

α) Στις περιπτώσεις όπου το Πρακτορείο Ταξιδιών για ένα ταξίδι παρέχει υπηρεσίες π.χ. του ΜΕΣΙΤΗ, δηλαδή λειτουργεί ως ένα είδος μεσολαβητή για τη μεταφορά των εκδρομέων ή για κλείσιμο ξενοδοχείου και παίρνει αμοιβή για την υπηρεσία αυτή (μεσιτεία), τότε στη περίπτωση αυτή δεν υπάγεται στο Ειδικό καθεστώς των επιχειρήσεων του άρθρου 43. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή αυτό είναι απολύτως ξεκάθαρο κάτι που βοηθά βέβαια στην όλη εταιρική λειτουργία.

β) Στη περίπτωση κατά την οποία ενοικιάζονται δωμάτια, οικίες, από το Πρακτορείο Ταξιδιών με ΑΣΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ, η οποία δεν υπάγεται σε Φ.Π.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2859/2000 και της διάθεσή τους στη συνέχεια σε άλλα Πρακτορεία Ταξιδιών, δεν θεωρείται υπηρεσία του ειδικού καθεστώτος, διότι η μίσθωση αυτή γίνεται από πρόσωπα μη υποκείμενα στο Φ.Π.Α.

4.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ Φ.Π.Α. ΣΤΗ ΜΙΚΤΗ ΑΜΟΙΒΗ⁶

α) Κάθε φορά που το πρακτορείο ταξιδιών πραγματοποιεί ταξίδια στην Ελλάδα ή σε Κ-Μ της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπολογίζει Φ.Π.Α. στη Μικτή Αμοιβή που προσδιορίζεται αν από τα συνολικά έσοδα αφαιρέσουμε το συνολικό κόστος και

β) Για τα ταξίδια τα οποία πραγματοποιεί το Πρακτορείο Ταξιδιών σε Τρίτες Χώρες δεν υπολογίζουμε Φ.Π.Α. για το μέρος της Μικτής Αμοιβής που αντιστοιχεί σε αυτά ΠΟΛ.1221/29.8.1995.

⁶ <http://www.forologikanea.gr/pages/display/arthro-43-eidiko-kathestos-praktoreion-taksidion/>

Από τα παραπάνω προκύπτει πως κριτήριο επιλογής για καταλογοισμό Φ.Π.Α. ή όχι είναι ο τόπος όπου λαμβάνουν χώρα οι πράξεις και που αφορούν φυσικά τη Μικτή Αμοιβή του Πρακτορείου και δεν απαιτούνται πολλά ταξίδια για να υπαχθεί ένα Πρακτορείο στο Ειδικό Καθεστώς, αρκεί και μόνο ένα, αλλά να πληρούνται όλες προϋποθέσεις υπαγωγής του άρθρου 43 Ν.2859/2000.

4.4 ΠΩΣ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΤΑΙ Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ

Στην πράξη φορολογητέα αξία είναι αν από τα συνολικά έσοδα τα οποία εισπράττει το Πρακτορείο από τους πελάτες – ταξιδιώτες , εκδίδοντας τα απαραίτητα παραστατικά, αφαιρεθεί το συνολικό κόστος που πληρώνει το Γραφείο για να πραγματοποιηθεί το ταξίδι – πακέτο. Το αποτέλεσμα το οποίο προκύπτει λέγεται και ΜΙΚΤΗ ΑΜΟΙΒΗ.

Να μη μας διαφεύγει ότι στα συνολικά έσοδα και στο συνολικό κόστος συμπεριλαμβάνεται και το ΦΠΑ ΚΑΙ όπως είπαμε αυτή είναι η ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑ ΑΞΙΑ ή ΜΙΚΤΗ ΑΜΟΙΒΗ.

Από τη ΜΙΚΤΗ ΑΜΟΙΒΗ με εσωτερική υφαίρεση βρίσκουμε το έσοδο που είναι καθαρό και το ποσό του ΦΠΑ που αντιστοιχεί σε αυτό και γίνεται μόνο στα έσοδα που προέρχονται από την Ελλάδα και τα Κράτη – Μέλη της Κοινότητας, ενώ το μέρος του εσόδου που είναι από τις Τρίτες χώρες θεωρείται όλο έσοδο γιατί δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ. Αυτό πρέπει πάντοτε να είναι και να καθίσταται σαφές και να διευκρινίζεται προκειμένου να αποφεύγονται ενδεχόμενες παρερμηνείες.

5. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΛΟΓΙΣΤΗ

Το ζήτημα των αρμοδιοτήτων και του τρόπου κατανομής αυτών είναι κρίσιμος παράγοντας για όλα τα δεδομένα μιας εταιρείας αλλά και κυρίως για τα θέματα της βέλτιστης δυνατής λειτουργίας. Στη συνέχεια θα δούμε ακριβώς τα θέματα αυτά και θα προσπαθήσουμε στα πλαίσια της εργασίας αυτής να γίνουμε ακριβέστεροι και πιο κατατοπιστικοί.

Τα περισσότερα ταξιδιωτικά πρακτορεία έχουν λογιστή μερικής ή πλήρους απασχόλησης. Αυτό έχει να κάνει με το μέγεθος, τη σημασία τους αλλά και την

αποστολή και τον όγκο εργασιών της εταιρείας. Πρόκειται για μια από τις πιο νευραλγικές αναμφισβήτητα θέσεις και πλευρές μιας επιχείρησης. Στα πιο πολλά μικρά ή μεσαία σε μέγεθος γραφεία, ο διευθυντής ασχολείται με την τήρηση των βιβλίων μόνος του και ο λογιστής παρακολουθεί την ορθότητα των εγγράφων. Ο λογιστής είναι υπεύθυνος για την εγγραφή καθημερινών οικονομικών συναλλαγών του γραφείου, την εγγραφή αποδείξεων αγοράς, πληρωμών, υπερβατικών προμηθειών, έκδοση επιταγών και την εκτέλεση πολλών καθημερινών οικονομικών συναλλαγών. Πρέπει να προσθέσουμε πως οι αρμοδιότητες και το σύνολο των καθηκόντων των λογιστών είναι καλό και σκόπιμο να ξεκαθαρίζεται και να ορίζεται πλήρως προκειμένου να αποφεύγονται συγχύσεις που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την όλη απόδοση.

Επιπλέον η παρακολούθηση της ταμειακής ροής ενός τουριστικού γραφείου είναι μια σημαντική ευθύνη τόσο για το διευθυντή όσο και για το λογιστή. Διευθυντής και λογιστής πρέπει να ελέγχουν τα θέματα των αποδείξεων, τις αμοιβές του λογαριασμού που εισπράττονται και τις προμήθειες. Η παρακολούθηση βέβαια της ταμειακής ροής και τα χρήματα που εισπράττονται είναι ανάγκη να ελέγχονται κάθε μήνα. Το παραπάνω είναι και συμπεριλαμβάνεται μέσα στις απαραίτητες διαδικασίες. Η τήρηση εγγραφών των χρηματικών ποσών που εισπράττει το γραφείο πρέπει να αναγράφεται στον ανάλογο λογαριασμό ώστε να καθίσταται καλύτερα και ευκολότερα δυνατή η περίπτωση ελέγχου. Η παρακολούθηση της ταμειακής ροής γίνεται με τον προϋπολογισμό και την σωστή παρακολούθηση των εξόδων του γραφείου.

Μέσα από αυτά που αναφέρουμε εδώ βλέπουμε όλα εκείνα τα καθήκοντα τα οποία είναι απαραίτητα σε έναν λογιστή και έτσι θα μπορέσουμε να καταλάβουμε εναργέστερα και ευκρινέστερα το νόημα και την αποστολή της εργασίας του στην κάθε εταιρεία. Και είναι αλήθεια ότι τα καθήκοντα αυτά είναι πολυάριθμα και μείζονος σημασίας.

Μπορούμε να αναφερθούμε σε κάποια από τα καθήκοντα του λογιστή που είναι: Έλεγχος των χρεωστών: οι πελάτες οι οποίοι δεν χρησιμοποιούν πιστωτικές κάρτες ή επιταγές δεν πληρώνουν με την παραλαβή των εισιτηρίων, είναι γνωστοί σαν χρεώστες. Αυτοί θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ξεχωριστά και υπάγονται σε ειδικό καθεστώς. Κάθε ένας πελάτης με πίστωση θα πρέπει να έχει το δικό του ειδικό καθολικό ή να ελέγχεται ηλεκτρονικά από τους λογιστές μέσω του αυτοματοποιημένου λογιστικού συστήματος. Ο έλεγχος αυτού του είδους

λογαριασμών είναι ανάγκη να γίνεται από τους λογιστές κατ' ελάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Δεν πρέπει το ταξιδιωτικό πρακτορείο να δίνει τη δυνατότητα στους πελάτες να κάνουν κακή χρήση των πιστωτικών τους προνομίων, γιατί με αυτό τον τρόπο μπορεί το γραφείο να οδηγηθεί στην χρεοκοπία. Οφείλει δηλαδή να λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη όλες αυτές τις παραμέτρους ώστε να αποφεύγονται δυσάρεστες καταστάσεις για το σύνολο των εμπλεκομένων με τα γραφεία αυτά.

6. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στο σημείο αυτό θα αναφερθούμε στην ανάπτυξη ενός λογιστικού προγράμματος που είναι κάτι πολύ βασικό και θεμελιώδες γιατί είναι ακριβώς αυτά στα οποία στηρίζεται η όλη λειτουργία ενός τμήματος λογιστηρίου.

Τα λογιστικά προγράμματα απαιτούν οργάνωση και τήρηση αρχείων για να είναι δυνατή η παρακολούθηση των χρημάτων. Ακριβή και μη χρονοβόρα λογιστικά προγράμματα συντελούν στον καλύτερο έλεγχο των εξόδων ενός γραφείου και στην παρακολούθηση των κερδών. Κάποια από τα συστατικά στοιχεία ενός επιτυχημένου λογιστικού προγράμματος περιλαμβάνουν: προϋπολογισμό, οργανωτικές ικανότητες, ημερολόγια και καθολικά, σχετικές οικονομικές εκθέσεις αλλά και τις καταστάσεις μισθοδοσίας. Είναι βασικό και ουσιαστικό να υπάρχει υπευθυνότητα στην έγκαιρη εγγραφή όλων των συναλλαγών και της έκθεσης μέσα από τα οποία παρουσιάζεται η οικονομική κατάσταση του γραφείου. Οι εκθέσεις που συντάσσονται πολύ αργότερα από το χρόνο που μπορεί να γίνουν δεν χρησιμεύουν σε τίποτα. Θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να επιλεγεί από τον ενδιαφερόμενο το καλύτερο αλλά ταυτόχρονα και πιο λειτουργικό για αυτόν λογιστικό πρόγραμμα που θα εξυπηρετεί όσο το δυνατόν περισσότερο.

6.1 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ

Από τα πλέον σημαντικά κεφάλαια είναι αυτό που έχει να κάνει με τον προϋπολογισμό.⁷ Πρόκειται για την παράμετρο εκείνη που αποτελεί ξεκάθαρα βασικό παράγοντα και βραχίονα επιτυχημένης ή όχι παρακολούθησης και λειτουργίας μιας εταιρείας. Ο προϋπολογισμός αποτελεί ένα ξεκάθαρο κεφάλαιο και σε παράλληλο

⁷ Δημοπούλου Ι, Διοικητική Λογιστική, 2006, Interbooks

επίπεδο έναν χάρτη δράσης του γραφείου. Χωρίς αυτόν δεν είναι δυνατόν να υπάρξει όχι μόνο οικονομικός προγραμματισμός αλλά ούτε και η στοιχειώδης δράση και δυναμική σε μια εταιρεία. Ο προϋπολογισμός βάζει τους στόχους των εξόδων και των δαπανών και χαράσσει ένα δρόμο για να επιτευχθούν οι οικονομικοί στόχοι. Ο προϋπολογισμός αποτελεί βασικό εργαλείο το οποίο βοηθά την διεύθυνση να διοικεί την επιχείρηση αποτελεσματικά. Υποδεικνύει τις πηγές εσόδων και εξόδων. Οι πιο πολλοί προϋπολογισμοί καλύπτουν μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, όπως ένα χρόνο και δεν χρειάζεται να είναι πολύπλοκοι για να είναι αποτελεσματικοί. Κάποιες από τις πληροφορίες που μπορεί να περιλαμβάνει ένας προϋπολογισμός φαίνονται στη συνέχεια.

Οι στόχοι που σε γενικές γραμμές θέτει ένας προϋπολογισμός είναι πως πρέπει να έχουν τα ακόλουθα βασικά στοιχεία. Οι προϋπολογισμοί πρέπει να ξεκινούν με μια ερμηνεία της παρούσας οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, του τρόπου με τον οποίο δημιουργούνται νέες πηγές, αύξηση των παρόντων εσόδων και τρόποι που θα βοηθήσουν στον έλεγχο των πηγών. Έτσι μπορεί η καθεμία τουριστική επιχείρηση να προγραμματίζει καλύτερα τις αποφάσεις και τις δράσεις της και να επιτυγχάνει τους σκοπούς της.

6.2 ΕΙΔΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Άλλο σημαντικό κομμάτι είναι ο προϋπολογισμός ο οποίος σχετίζεται με τον κεφαλαιουχικό εξοπλισμό. ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός μιας επιχείρησης έχει να κάνει με μεγάλες επενδύσεις σε εξοπλισμό που θα καταγραφεί στο πάγιο ενεργητικό και όχι ως κατηγορία αναλώσιμων υλικών. Αφορά σε θέματα αγοράς για παράδειγμα αυτοματοποιημένου προγράμματος κρατήσεων το οποίο κοστίζει ακριβά. Πρέπει να καταγράφει τα ποσά τα οποία απαιτούνται για κεφαλαιουχικό εξοπλισμό και δείχνει τρόπους για να βρεθούν χρήματα για την πληρωμή τους.

Πέραν αυτών έχουμε και τον συγκριτικό προϋπολογισμό ο οποίος κάνει σύγκριση ανάμεσα στον προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους με τον φετινό. Δείχνει σε ποιο σημείο έχουν αλλάξει τα έσοδα από τη μια και οι δαπάνες από την άλλη. Αυτός βοηθά πολύ στις συγκρίσεις που επιτρέπουν τη διόρθωση λαθών και την αντιμετώπιση εσφαλμένων εκτιμήσεων.

Σημαντικός όμως είναι και ο τομέας της πρόβλεψης εσόδων: ο προϋπολογισμός πρέπει να περιλαμβάνει μια πρόβλεψη των εσόδων για το τρέχον οικονομικό έτος. Περνώντας στη φάση της ανάλυσης του κεφαλαίου κινήσεως να πούμε πως η ανάλυση της ταμειακής ροής παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο θα δαπανηθούν τα χρήματα της επιχείρησης. Έτσι θα εξασφαλιστεί ότι τα χρήματα θα υπάρχουν για να πληρωθούν τα έξοδα. Μέσα από την πρόβλεψη των εσόδων ρυθμίζεται και ελέγχεται καλύτερα το θέμα της εποπτείας του προϋπολογισμού σε αρχικό αλλά και σε τελικό στάδιο.

Μια σημαντική διάσταση είναι βέβαια η ανάλυση των προβλεπόμενων εξόδων που πρέπει να είναι οργανωμένη και να γίνεται με τρόπο μεθοδικό και σωστό. Η ανάγκη αυτή περιλαμβάνει συγκεκριμένα έξοδα, όπως έξοδα προσωπικού, ενοίκιο, ασφάλεια, τόκους για δάνεια που πρέπει να πληρωθούν ανεξάρτητα αν υπάρχουν έσοδα. Επίσης μια σειρά από έξοδα όπως χαρτί, εφόδια γραφείου, τηλέφωνο, ταχυδρομικά τέλη κ.α. Η λεπτομερέστερη απεικόνιση των δεδομένων αλλά και όλα τα στοιχεία τα οποία μπορούν να εμφανιστούν είναι ακόμα μεγαλύτερος παράγοντας εγγύησης της καλύτερης και προσεκτικότερης λειτουργίας μιας εταιρείας. Η σωστή παρουσίαση και ανάλυση των προϋπολογιστικών στοιχείων είναι όπως ξέρουμε πολύ σημαντική πτυχή για τους προϋπολογισμούς τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων όσο και σε γενικότερα θέματα ευρύτερης σημασίας που έχουν να κάνουν με κράτη και κυβερνήσεις.

Ένας επιτυχημένος προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελαστικός και όχι άκαμτος. Βασίζεται στην ικανότητα να προσαρμόζεται κανείς σε ταχύτατες αλλαγές στην οικονομία, στο προσωπικό και της συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης. Η ευελιξία σε αυτά τα θέματα είναι ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας. Αυτό ισχύει γιατί πολύ απλά δεν υπάρχουν συγκεκριμένες και σταθερές συνθήκες για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε μια επιχείρηση ιδιαίτερα μάλιστα σε περιόδους αβεβαιότητας και αστάθειας όπως είναι οι σημερινές. Ο προϋπολογισμός περιέχει όλες τις πιθανές λειτουργικές και κεφαλαιουχικές απαιτήσεις και πρέπει να βρίσκεται κάτω από στενή εποπτεία. Τα περισσότερα γραφεία αποδίδουν την επιτυχία τους στον προϋπολογισμό που με τη σειρά του ελέγχει μόνο τα χρήματα από την στιγμή που θα μπουν στο ταμείο. Ο σωστός προϋπολογισμός επιτρέπει σε ένα ποσό των χρημάτων να μένει στην άκρη για τις δύσκολες ώρες και τις αναμενόμενες εποχικές διακυμάνσεις.

6.3 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Μια ενδιαφέρουσα παράμετρος είναι αυτή που έχει να κάνει με τις οργανωτικές ικανότητες. Πρόκειται για μια πολύ σημαντική πτυχή που δεν πρέπει να περνά απαρατήρητη αλλά να κερδίζει την προσοχή και το ενδιαφέρον αυτών που την μελετούν και οργανώνουν τα λογιστικά θέματα μιας επιχείρησης.

Το λογιστικό σύστημα πρέπει να έχει μια σχολαστική λογιστική δομή και ικανότητα εύκολης παρακολούθησης των ταμειακών ροών. Όταν φτάνουν διάφοροι λογαριασμοί τηλεφώνου, τραπεζικοί λογαριασμοί, φόροι κ.λ.π. ο λογιστής επιβάλλεται να τους ελέγχει με προσοχή για να βρει τυχόν αποκλίσεις. Είναι πιο εύκολο να διορθώσει ένα λάθος νωρίς παρά να το διορθώσει αργότερα. Το παραπάνω έχει πολύ μεγάλη σημασία και όποτε λαμβάνουν χώρα σε μια επιχείρηση γεγονότα σαν τα ανωτέρω εκεί διαφαίνεται περισσότερο το ζήτημα που είπαμε και η αξία του.

Άλλα ζητήματα έχουν να κάνουν με τα ημερολόγια και τα καθολικά. Μεγάλος αριθμός λογιστών παρακολουθεί τα έξοδα με την χρήση ημερολογίων αλλά και καθολικών. Ημερολόγιο ονομάζουμε το βιβλίο εγγραφής των επιχειρησιακών συναλλαγών και είναι το πρώτο στάδιο στο λογιστικό σύστημα. Περιέχει τις καθημερινές οικονομικές συναλλαγές. Οι λογαριασμοί πιστωτών και χρεωστών και τα έσοδα από προμήθειες εγγράφονται στο ημερολόγιο σε καθημερινή βάση. Το γενικό καθολικό περιλαμβάνει διάφορους λογαριασμούς όπως είναι οι προμήθειες που εισπράχθηκαν ή οφειλές προς την εταιρεία όπως προμήθειες από ξενοδοχεία, προμήθειες από αερογραμμές, προμήθειες από εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων, ανάλογα βέβαια με το πόσο λεπτομερής είναι η καταγραφή εσόδων για το πρακτορείο. Το γενικό καθολικό περιλαμβάνει ακόμα και λογαριασμούς εξόδων όπως ενοίκιο, διαφήμιση, τηλέφωνο κ.λ.π. Πέραν των εσόδων και των εξόδων, στο γενικό καθολικό περιλαμβάνονται και διάφορα πάγια ή υποχρεώσεις, όπως για παράδειγμα είναι οι λογαριασμοί πιστωτών, έπιπλα, λογαριασμοί χρεωστών, ημερομίσθια. Λάθος εγγραφές στο ημερολόγιο και στο καθολικό μπορεί να προκαλέσουν ανακρίβειες και λάθη στις λογιστικές καταστάσεις και εκθέσεις της επιχείρησης. Ανακριβείς οικονομικές εκθέσεις κάνουν βέβαια τους διευθυντές και τους ιδιοκτήτες να πάρουν λανθασμένες αποφάσεις σχετικά με την λειτουργία ενός γραφείου.

6.4 ΕΝΝΟΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο ισολογισμός αντανακλά οτιδήποτε ανήκει και οφείλεται από την εταιρεία. Ως παραδείγματα περιουσιακών στοιχείων είναι τα μετρητά στην τράπεζα, λογαριασμοί προς είσπραξη, τα computer, τα έπιπλα κ.λ.π. Το παθητικό περιλαμβάνει ποσά που οφείλονται από το γραφείο για μια σειρά λογαριασμών τηλεφώνων και ρεύματος, σε εταιρείες παροχής υπηρεσιών σε εκτυπωτές, δικηγόρους, ορκωτούς λογιστές κ.λ.π.

Στον ισολογισμό αυτό που κάνουμε είναι να αφαιρέσουμε τις υποχρεώσεις από τα έσοδα και να εκτιμήσουμε την καθαρή αξία που επίσης είναι γνωστό σαν καθαρή θέση της εταιρείας. Με απλά λόγια αν όλα τα περιουσιακά στοιχεία ή τα κεκτημένα ρευστοποιηθούν και οι ανάλογες υποχρεώσεις πληρωθούν σε αυτούς τους οποίους αυτά οφείλονται, το ποσόν που μένει συνιστά την καθαρά θέση της εταιρείας. Η καθαρά θέση είναι το πιο βασικό στοιχείο της πραγματικής αξίας του γραφείου.

6.5 ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ

Θα μιλήσουμε στο συγκεκριμένο σημείο για τον πολύ κρίσιμο τομέα της μισθοδοσίας που είναι ο βασικότερος θα λέγαμε σε κάθε θέση και υπηρεσία και αφορά σε πολλούς ανθρώπους.

Τα περισσότερα από τα ταξιδιωτικά πρακτορεία ζητούν από τους εργαζόμενους τους να φέρνουν τις κάρτες εργασίας τους μια φορά την εβδομάδα. Πρόκειται βέβαια για τεχνικές λεπτομέρειες, οι οποίες διαφοροποιούνται στον τρόπο και στη μορφή εφαρμογής τους ανάλογα και με τις εταιρείες και κάθε φορά ποικίλλουν. Ο λογιστής ετοιμάζει μια κατάσταση εβδομαδιαίας μισθοδοσίας των εργαζόμενων η οποία δείχνει τις ώρες που δούλεψαν, την αμοιβή τους, και τις κρατήσεις για την εφορία και τους ασφαλιστικούς λογαριασμούς. Όπως διαπιστώνουμε όλα αυτά περιλαμβάνουν λεπτομέρειες σε σύνολο υποτομέων κρίσιμης σημασίας για τα ανωτέρω ζητήματα. Η διαδικασία αυτή είναι ανάγκη να χαρακτηρίζεται από πολύ καλή οργάνωση και να τηρείται σωστά.

Η κατάσταση μισθοδοσίας θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

Το κομμάτι των ακαθάριστων μισθών και αν υφίσταται τις διαφορές από την συλλογική σύμβαση εργασίας. Τις κρατήσεις για τρίτους αναλυτικά και το καθαρό πληρωτέο ποσό.

Αλλά και κάποιες άλλες ενδεχόμενες κρατήσεις Είναι σημαντικά τα καθήκοντα του λογιστικού τμήματος και μάλιστα ο τομέας της μισθοδοσίας από τους πλέον κρίσιμους καθώς μιλάμε στη συγκεκριμένη περίπτωση για τομείς από τους οποίους και βέβαια από τη λειτουργία των οποίων εξαρτάται το εισόδημα των εργαζομένων. Ο τρόπος με τον οποίο είναι οργανωμένο πολλές φορές το σύστημα της μισθοδοσίας αποτελεί στις περισσότερες περιπτώσεις από τις πιο βασικές ενδείξεις του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας ενός λογιστηρίου.

7. Υλικό - Λογισμικό (Hardware – Software)

Ο κατάλληλος συνδυασμός του υλικού και των προγραμμάτων οφείλει να αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια της κάθε επιχείρησης. Οτιδήποτε κι αν είναι το εργασιακό κάθε φορά αντικείμενο καθώς και η υποδομή που διατίθεται, είναι ανάγκη να παρέχονται κατάλληλες συμβουλές από εξειδικευμένα άτομα.

Είναι ανάγκη να τονιστεί βέβαια ότι τα διάφορα τμήματα της επιχείρησης πρέπει να οργανωθούν και να υπάρξει κεντρική διαχείριση πόρων αλλά και ανάθεση κατάλληλων ρόλων και αρμοδιοτήτων στο ανθρώπινο δυναμικό. Αναφέρονται στη συνέχεια για καλύτερη κατανόηση κάποια τεχνικά στοιχεία και παράμετροι. Υπάρχει μια οικογένεια προγραμμάτων του Office της Microsoft όπως ενδεικτικά:

- **Outlook Sharing**

Μπορεί να αποκτηθεί η δυνατότητα επεξεργασίας του ιδίου λογαριασμού αλληλογραφίας του MS Outlook από περισσότερους από έναν χρήστες, χωρίς να είναι ανάγκη να χρησιμοποιηθούν οι γνωστές πολυέξοδες λύσεις. Τώρα οποιοδήποτε e-mail account μπορούν να το χειρίζονται ταυτόχρονα πολλοί ή και όλοι οι χρήστες ενός εταιρικού δικτύου, (ο καθένας με ξεχωριστά ή και ίδια δικαιώματα) και να έχουν πρόσβαση στους ίδιους φακέλους Εξερχομένων, Εισερχομένων, Επαφών, Ημερολογίου, Εργασιών κλπ. Αυτό είναι πολύ ευέλικτο και εξυπηρετικό θα μπορούσαμε να πούμε και μάλιστα βοηθά στο να υπάρχει ταχύτερος ρυθμός στην όλη διαδικασία κάτι που όπως είναι αντιληπτό πρέπει να αποτελεί το ζητούμενο.

- **MS Excel**

Πρόκειται αναμφισβήτητα για το πιο διαδεδομένο πρόγραμμα λύσεων με υπολογιστικά φύλλα που υπάρχει, όμως λίγοι πραγματικά εκμεταλλεύονται τις πραγματικά πολύ μεγάλες δυνατότητές του. Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί πως είναι ανάγκη να επεκταθεί και άλλο και να διευρυνθεί ο ρόλος και η σημασία του μέσα και από κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν οι συγκεντρωτικοί πίνακες (pivot tables) για να δημιουργηθούν δυναμικές αναφορές, το ms query για να τρέξουν ερωτήματα SQL σε φύλλα του Excel και πρέπει να καταστεί γνωστός ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσαν να δημιουργηθούν μακροεντολές και να ενσωματώνεται κώδικας Visual Basic μέσα στα υπολογιστικά φύλλα, ώστε να αυτοματοποιούνται οι επαναλαμβανόμενες εργασίες. Οι παραπάνω είναι κάποιες από τις βασικότερες παραμέτρους του όλου συστήματος.

- **Ασφάλεια Δεδομένων**

Χρειάζεται προφανώς ένα είδος διασφάλισης των πολύτιμων δεδομένων με την τακτική δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας. Επίσης, πρέπει να προστατευθούν από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση ή και να υπάρξει ανάκτηση σε περίπτωση απώλειας λόγω καταστροφής του αποθηκευτικού μέσου ή εσφαλμένης διαγραφής. Οι ασφαλιστικές δικλίδες έχουν μεγάλη σημασία για τη σωστή διασφάλιση της απρόσκοπτης και ανεπηρέαστης από ξένους και επικίνδυνους παράγοντες λειτουργίας των συστημάτων που είναι βέβαια όρος απαραίτητος για όλη την υπόλοιπη φάση του έργου.

- **Remote Access**

Είναι ανάγκη να γίνει χρήση της δυνατότητας απομακρυσμένης πρόσβασης στο Εταιρικό δίκτυο και να μπορεί να γίνει εργασία από οπουδήποτε σαν είναι κανείς στο γραφείο του, μέσω του φορητού υπολογιστή. Στο σημείο αυτό έχει σημασία η παροχή τεχνικής υποστήριξης. Αυτή πρέπει να είναι συνεχής και σωστή για να μην υπάρχουν αδυναμίες και προβλήματα. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι ευρέως διαδεδομένα σε χώρες όπως οι πολύ προηγμένες τεχνολογικά όπου αποτελούν δεδομένα εδώ και χρόνια.

Είναι βέβαια ανάγκη να πούμε πως βοήθεια μπορούν να προσφέρουν οι απόφοιτοι κατάλληλων τμημάτων πανεπιστημίων και για λόγους που θα εξηγηθούν στη συνέχεια πρέπει να γίνει σωστή αξιοποίηση των ανθρώπων αυτών. Αυτό γιατί οι απόφοιτοι του Τμήματος θεωρούνται και είναι επιστήμονες του τουρισμού και έχουν

όλες τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες, που απαιτούνται προκειμένου: i) να υιοθετούν συστηματικές προσεγγίσεις, να αναλύουν προβληματικά σημεία στη λήψη των αποφάσεων και να μετατρέπουν διάφορες πληροφορίες, σε χρήσιμες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη του τουρισμού και τη διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων δίνοντας έτσι με αποφασιστικό τρόπο το στίγμα τους και τις ικανότητές τους στις δράσεις οι οποίες απαιτούνται και ii) να δραστηριοποιούνται σε επαγγελματικό επίπεδο σε όλους τους τομείς του γνωστικού τους αντικειμένου, και ειδικότερα:

- στο σχεδιασμό και τη διοίκηση ολόκληρης της τουριστικής επιχείρησης διαφόρων μεγεθών, με την εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων στην οργάνωση και λειτουργία της, που είναι απολύτως αναγκαίο αλλά και απαραίτητο.
- στο σχεδιασμό, τη δημόσια διοίκηση, και τη πολιτική τουρισμού σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο,
- στην εκπαίδευση, διαχείριση, εκπαίδευση και ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων τουριστικών επιχειρήσεων και οργανισμών,
- στον τομέα παραγωγής ξενοδοχειακού προϊόντος, και κυρίως τη διαχείριση, οργάνωση και λειτουργία δωματίων, ορόφων, συνεδριακών χώρων, καθώς και τμημάτων άθλησης και ψυχαγωγίας πελατών,
- στον τομέα παραγωγής ξενοδοχειακών προϊόντων, και ιδιαίτερα τον εφοδιασμό και τη διαχείριση υλικών και ποτών των επισιτιστικών τμημάτων και μονάδων,
- στη προώθηση και πώληση προϊόντων στους καταναλωτές, απευθείας από τους παροχείς τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων,
- στην εφαρμογή επιχειρησιακών και διεθνών πληροφοριακών συστημάτων συγκέντρωσης, επεξεργασίας και προώθησης των στοιχείων και πληροφοριών των τουριστικών επιχειρήσεων και οργανισμών,
- στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών οι οποίες εφαρμόζονται στην πληροφορική και τις επικοινωνίες και ιδιαίτερα στις τεχνολογίες του διαδικτύου στους κλάδους της τουριστικής βιομηχανίας,
- στον τομέα marketing και ιδίως τη δημιουργία, τιμολόγηση, προβολή (διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις, προώθηση) και διάθεση τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων,

- στην σύνταξη των μελετών για την ίδρυση, την λειτουργία και τον εκσυγχρονισμό τουριστικών επιχειρήσεων και οργανισμών, που έχει σημασία για τη γενικότερη οικονομική ανάκαμψη μιας χώρας
- στον συλλογικό σχεδιασμό και εφαρμογή προγραμμάτων για την ανάπτυξη διαφόρων μορφών τουρισμού, καθώς και την έρευνα και ανάπτυξη νέων,
- τουριστικών προϊόντων σε υφιστάμενους ή νέο-αναδυόμενους τουριστικούς προορισμούς και
- στη διασφάλιση της ποιότητας παροχής τουριστικών υπηρεσιών αλλά και συμμόρφωσης του τελικού τουριστικού προϊόντος με τα σχετικά πρότυπα (π.χ. HACCP, ISO).

Ένα σωστά οργανωμένο λογιστήριο μέσα σε μια εταιρεία, μπορεί να εξοικονομήσει πολύτιμο χρόνο στον τρόπο λειτουργίας της παρέχοντας τα ακριβή στοιχεία και δεδομένα όποτε αυτά ζητούνται. Μειώνει σε μεγάλο βαθμό το άγχος και τις δύσκολες καταστάσεις στις οποίες βρίσκεται ένας επιχειρηματίας συνεισφέροντας καθοριστικά στην λήψη των σωστών αποφάσεων και στρατηγικών για την ανάπτυξή της. Παρατίθενται στη συνέχεια 12 περιπτώσεις που έχουν να κάνουν με ένα οργανωμένο λογιστήριο.

- **ΑΝΕΝΗΜΕΡΩΤΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ:** Πρέπει να υπάρξει χώρος στον οποίο θα μπαίνουν τα παραστατικά τα οποία εκδίδονται ή έχουν εκδοθεί προς την επιχείρηση όπου πρέπει να πάρει το λογιστήριό αυτής προς καταχώρηση.
- **ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ:** Κάθε ενημερωμένο-καταχωρημένο παραστατικό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης πρέπει να φέρει αντίστοιχη ένδειξη (π.χ. καταχωρημένο), έτσι ώστε να γίνεται αντιληπτό με βεβαιότητα ότι έχει καταχωρηθεί και δεν είναι σε εκκρεμότητα. Μόνο με τον τρόπο αυτό θα είναι δυνατόν να ξεκαθαρίζεται μια κατάσταση και να ακολουθείται μια πορεία που είναι απαραίτητη για αυτά.
- **ΑΡΧΕΙΟΘΕΤΗΣΗ:** Προκειμένου να υπάρξει σωστή αρχειοθέτηση, είναι ανάγκη να ακολουθηθούν τα παρακάτω βήματα:
  1. Αρχειοθέτηση πάντα των ολοκληρωμένων εργασιών, είτε αυτές αφορούν σε καταχωρημένα παραστατικά, είτε δημόσια έγγραφα.
  2. Δημιουργία ξεχωριστών κλασέρ ανά θέμα και αποφυγή ομαδοποίησης των αρχειοθετήσεων ώστε να υπάρχει διευκόλυνση όλων των ενδιαφερομένων.

3. Αρχαιοθέτηση κατά ημερολογιακή σειρά με εκκίνηση από το πιο παλιό προς το πιο καινούργιο κάτι πολύ εξυπηρετικό και ιδιαίτερης σημασίας όπως καταλαβαίνουμε.

- **ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ:** Στις αρχές κάθε μήνα, πρέπει να ζητείται ενημέρωση για το σύνολο των υποχρεώσεων οι οποίες υπάρχουν για τον τρέχοντα μήνα και να υπάρχει σωστός προγραμματισμός της ολοκλήρωσής τους. Δεν πρέπει να γίνεται προγραμματισμός της ολοκλήρωσης μιας εργασίας ή υποχρέωσης στο τελευταίο τρίήμερο της καθολικής ημερομηνίας που αυτή έχει, επειδή σε περίπτωση που προκύψει κάτι το οποίο δεν έχει προβλεφθεί, το αποτέλεσμα θα είναι ασφαλώς η εργασία να μην ολοκληρωθεί εμπρόθεσμα, επιφέροντας επιπλέον κόστος χρήματος (πρόστιμα) και χρόνου ενασχόλησης.
- **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Φ.Π.Α.:** Είναι ανάγκη να ζητείται από το λογιστήριο της εταιρείας, κάθε φορά που καταχωρεί παραστατικά να ενημερώνει για το ύψος του Φ.Π.Α. που αναλογεί στον επιχειρηματία ως την συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγονται περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει πιθανότητα να παρατηρούνται καθυστερήσεις και ετεροχρονισμοί στη διαδικασία πληρωμής του συγκεκριμένου φόρου. Έτσι θα είναι γνωστές ανά πάσα στιγμή οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων και θα γίνεται σωστά και έγκυρα ο οικονομικός προγραμματισμός του ταξιδιωτικού γραφείου. Αυτό είναι απαραίτητο και πάντοτε θα λέγαμε ιδιαίτερα σήμερα αναγκαίο.
- **ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΕΡΔΩΝ-ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΦΟΡΟΥ:** Πρέπει να ζητηθεί από το λογιστήριό της εταιρείας να ενημερώνει ανά συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα (π.χ. ανά τρίμηνο) για τα λογιστικά κέρδη που αναλογούν στην επιχείρησή . Παράλληλα όμως πρέπει να υπάρχει και η ετήσια αναλογία καθώς και ο φόρος εισοδήματος που αντιστοιχούν σε αυτά. Με τον τρόπο αυτό θα υπάρχει γνώση σχετικά με τα κέρδη, καθώς και η λογιστική εικόνα της επιχείρησής και πάνω απ' όλα είναι δυνατόν να γίνεται σωστός προγραμματισμός των υποχρεώσεών .
- **ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΝΕΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ:** Επιβάλλεται να ζητηθεί από το λογιστήριό να προβαίνει σε γρήγορη ενημέρωση για κάθε απόφαση, νόμο κλπ του Υπουργείου Οικονομικών ή του Υπουργείου Εργασίας (αν απασχολείτε έμμισθο προσωπικό), τα οποία αφορούν στην

επιχείρησή . Εάν ένας νόμος επιφέρει αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης (π.χ. στον τρόπο τιμολόγησης) πρέπει να ζητηθεί η συνδρομή του στην εφαρμογή, ενώ σε περίπτωση που επιφέρει νέες υποχρεώσεις (π.χ. πρόσθετοι φόροι) πρέπει να ζητηθεί ο έγκυρος προσδιορισμός αυτών, έτσι ώστε να υπάρχει γνώση και σωστός προγραμματισμός των υποχρεώσεων .Εδώ βέβαια έχουμε να κάνουμε και με τα θέματα της πολυνομίας και της γενικότερης απουσίας ενός ξεκάθαρα και σταθερού νομικού πλαισίου κάτι που εκ των πραγμάτων δημιουργεί ζητήματα συχνά προς επίλυση. Επειδή ακριβώς είναι η κατάσταση αυτή που αναφέρθηκε η ενημέρωση του λογιστηρίου είναι ανάγκη να είναι η πρέπουσα και όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη.

- **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ:** Επιβάλλεται να ζητηθεί από τον λογιστή να ελέγξει ότι το άτομο ή τα άτομα που χειρίζονται το λογιστήριο ή τα θέματα που αφορούν την λειτουργία του λογιστηρίου (τιμολόγηση, αρχειοθέτηση κλπ) γνωρίζουν το αντικείμενό τους. Σε περίπτωση που αυτό δεν ισχύει, πρέπει να ανατεθεί σε αυτόν η εκπαίδευσή τους. Ο εκπαιδευμένος άνθρωπος σε μια τέτοια θέση αποτελεί εγγύηση απόδοσης. Με τον τρόπο αυτό θα αποφεύγονται λάθη ή παραλείψεις οι οποίες θα επιφέρουν πρόστιμα, αλλά και απώλεια χρόνου εργασίας για την επιχείρησή .
- **ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ:** Προτού υπάρξει καταστροφή οποιουδήποτε αρχείου αφορά στο λογιστήριο ,χρειάζεται συμβουλή από τον λογιστή και μάλιστα τον εκάστοτε λογιστή. Την καλύτερη κίνηση θα αποτελούσε η διατήρηση του αρχείου των παραστατικών (τιμολογίων κλπ) για τουλάχιστον δέκα έτη, ανεξάρτητα από το αν έχει γίνει τακτικός φορολογικός έλεγχος ή έχει γίνει αποδοχή περαίωσης, επειδή το Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου για δέκα έτη και μπορεί να πραγματοποιήσει εκ νέου έλεγχο στην επιχείρησή σας. Σε περίπτωση που η επιχείρησή είναι σε δικαστική διαμάχη, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να καταστραφεί αρχείο των χρήσεων που αυτή αφορά. Τα τιμολόγια αγοράς του πάγιου εξοπλισμού , από τη στιγμή που τα πάγια συνεχίζουν να είναι στην κατοχή και πέραν της δεκαετίας, είναι ανάγκη να διατηρηθούν στο αρχείο τουλάχιστον μέχρι τα πάγια να μεταβιβαστούν ή (αποδεικτέα) να καταστραφούν. Γιατί σε έναν πιθανό έλεγχο από οποιαδήποτε ελεγκτική αρχή του Υπουργείου Οικονομικών εφόσον ζητηθεί θα πρέπει να είναι δυνατόν να αποδειχθεί ο τρόπος απόκτησής τους για κάθε πάγιο που

βρίσκετε εντός της επιχείρησης ή που χρησιμοποιείται από αυτή. Επιπλέον κατά την φάση διακοπής δραστηριότητας (κλείσιμο) μιας επιχείρησης έχουν χρησιμότητα τα τιμολόγια αγοράς παγίου εξοπλισμού, για τον έλεγχο και την διασταύρωση των τιμολογίων μεταβίβασης ή αυτοπαράδοσής τους. Ενώ για το αρχείο εγγράφων – δηλώσεων τα οποία έχουν κατατεθεί ή εκδοθεί από Δημόσια Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ., ΙΚΑ κλπ) και αφορούν στην επιχείρησή (έναρξη, μεταβολές, δηλώσεις, κλπ), είναι ανάγκη να διατηρηθούν για πάντα στο αρχείο της κάθε επιχείρησης και μην καταστραφούν ποτέ. Διότι σε περίπτωση που χρειαστεί κάποιο από αυτά (π.χ. για δικαστική χρήση κλπ) καμία Δημόσια Υπηρεσία δεν φέρει την υποχρέωση της επανέκδοσής τους. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται γρήγορος και ανέξοδος τρόπος χειρισμού των καταστάσεων που μπορεί να προκύψουν.

Είναι άλλωστε γνωστό πως το αρχείο είναι το άλφα και το ωμέγα στην λειτουργία ενός λογιστηρίου. Για το λόγο αυτό είναι ανάγκη να διατηρείται και να τηρείται σωστά.

- **ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ:** Στην περίπτωση όμως που διενεργείται έλεγχος της επιχείρησής από την οποιαδήποτε ελεγκτική αρχή του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΔΟΕ, Εφορία κτλ.), πρέπει να υπάρχει γνώση αναφορικά με τα στοιχεία που θα ζητηθούν προς έλεγχο και να υπάρχει και η βεβαιότητα ότι αυτά υπάρχουν και ότι είναι εύκολη και άμεση η προσέγγισή τους. Αυτό διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό και φέρει στις περισσότερες περιπτώσεις τα καλύτερα αποτελέσματα.
- **ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ:** Σε περίπτωση ελέγχου της επιχείρησης από την οποιαδήποτε ελεγκτική αρχή του Υπουργείου Εργασίας (ΙΚΑ, Επιθεώρηση Εργασίας κτλ.), πρέπει να γνωρίζει αυτός που είναι υπεύθυνος ποια είναι τα στοιχεία που θα ζητηθούν προς έλεγχο και βέβαια ότι αυτά υπάρχουν και ότι είναι εύκολη και άμεση η προσέγγισή τους. Τα στοιχεία αυτά επιβάλλεται να είναι ξεκάθαρα και να αποφεύγονται κατά συνέπεια με τον τρόπο αυτό διάφορες συγχύσεις. Αυτό είναι πολύ βασικό καθώς εξυπηρετεί τόσο τον ίδιο τον επιχειρηματία όσο και τον ελεγκτικό φορέα κάθε φορά.
- **ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΩΣΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ:** Στο εμπόριο σε σχέση με την υπηρεσία τα πράγματα είναι περισσότερο απλά. Αγοράζοντας ένα υλικό αγαθό τις περισσότερες φορές είναι κάποιος σε θέση να γνωρίζει

αν τα χρήματα που έδωσε αντιστοιχούν στην ποιότητα αυτού που απέκτησε. Μπορεί να το ψάξει, να το αγγίξει, αλλά και να το δοκιμάσει ώστε να διαπιστώσει τα αποτελέσματα από την χρήση του. Ενώ στην χειρότερη των περιπτώσεων, αν αυτό δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες και το προβλέπει η αρχική συμφωνία που έγινε με τον πωλητή, μπορεί να το επιστρέψει. Στην υπηρεσία δεν ισχύει το ίδιο. Πρώτον γιατί η υπηρεσία δεν επιστρέφεται και δεύτερον γιατί όταν θα δει τα αποτελέσματα, τις περισσότερες φορές, είναι πολύ αργά για να αλλάξει ή να διορθώσει κάτι. Αυτό έχει σημασία για το θέμα των συνεργατών που θα αναλυθεί αμέσως μετά.

Για το λόγο αυτό, για το λογιστήριο της επιχείρησής πρέπει να επιλέγονται οι συνεργάτες εκείνοι που διαθέτουν γνώση, εμπειρία, επιστημονική κατάρτιση, υπευθυνότητα και που φυσικά διαθέτουν τα εργαλεία για να παραδώσουν την υπηρεσία που απαιτείται. Έτσι ώστε το λογιστήριο να μην είναι απλά διαχειριστής, αλλά σύμμαχος στην προσπάθειά για μια κερδοφόρα επιχείρηση.

Ένα πολύ βασικό θέμα είναι ακριβώς το ζήτημα της επιλογής του κατάλληλου Λογιστικού Πληροφοριακού Συστήματος από την κάθε επιχείρηση ανεξαρτήτως μεγέθους, επιχειρηματικής δραστηριότητας, και γεωγραφικής τοποθέτησης. Αρχικά, υπάρχει αυτό που έχει να κάνει με τους γενικότερους όρους της λογιστικής, το ρόλο και τα καθήκοντα του λογιστή τα οποία έχουν διαφοροποιηθεί σήμερα εξαιτίας της ανάπτυξης της τεχνολογίας καθώς και στην αυξημένη ανάγκη της σημερινής επιχείρησης για μηχανογράφηση.

Υπάρχουν τα πλεονεκτήματα των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων αλλά και μια σειρά από τρόπους που αυτά διευκολύνουν την επιχείρηση στη λήψη αποφάσεων. Λόγω ακριβώς αυτού τους του ρόλου είναι εξαιρετικής σημασίας για την επιχείρηση η επιλογή του κατάλληλου Λογιστικού Πληροφοριακού Συστήματος. Κάποιοι ουσιαστικοί παράγοντες οι οποίοι από βιβλιογραφική έρευνα είναι σημαντικοί για την επιλογή του κατάλληλου Λογιστικού Πληροφοριακού Συστήματος. Τέτοιοι λοιπόν είναι: οι τομείς της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το μέγεθος και η οργανωσιακή δομή της εταιρείας, ο αριθμός των εργαζομένων, το κεφάλαιο της επένδυσης, τις γλώσσες που υποστηρίζει το σύστημα, τις απαιτήσεις για τον προμηθευτή, τις λειτουργικές απαιτήσεις συστήματος, το outsourcing, το χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης έργου, το βαθμό στον οποίο είναι

ολοκληρωμένο το σύστημα, τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του νέου συστήματος και τη βαρύτητα που δίνει η επιχείρηση σε κάθε ένα από αυτά τα χαρακτηριστικά. Ενδιαφέρον βέβαια έχει και μία μεθοδολογία για την επιλογή του κατάλληλου Λογιστικού Πληροφοριακού Συστήματος, η οποία ονομάζεται Αναλυτική Ιεραρχική Επεξεργασία και αναλύεται το θέμα της επιλογής από την πλευρά της ανώτερης διοίκησης, την σκοπιά των τελικών χρηστών και την πλευρά του οικονομικού διευθυντή. Στη συνέχεια ενδιαφέρον έχουν προτεινόμενες μεθοδολογίες για την επιλογή του σωστού Λογιστικού Πληροφοριακού Συστήματος με βάση τα διαθέσιμα προϊόντα της αγοράς και τους προμηθευτές. Παρουσιάζονται επίσης, τα κριτήρια τα οποία διάφορες εταιρείες που προμηθεύουν Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα, όπως η SAP, η AMR Research, η ALTEC, η Singular Control και η Microsoft, θεωρούν ως βαρύνουσες σημασίας. Εν τέλει, υπάρχουν και τα αίτια – κριτήρια προς αποφυγή τα οποία οι επιχειρήσεις ακολουθούν και αποτυγχάνουν να επιλέξουν το κατάλληλο Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα και είναι ανάγκη να ακολουθείται ένα γενικότερο πλαίσιο το οποίο πρέπει να ακολουθούν οι επιχειρήσεις για αυτήν τη διαδικασία. Αυτό είναι φυσικό ότι απαιτεί μια καλή οργάνωση και μια συντονισμένη προσπάθεια για καλά γενικά αποτελέσματα από πλευράς επιχείρησης.

Ας δούμε, όμως, με πιο αναλυτικό τρόπο τι εννοούμε όταν αναφερόμαστε στα ταξιδιωτικά γραφεία προκειμένου να έχουμε μια πληρέστερη εικόνα για όλα αυτά.

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, τα ταξιδιωτικά πρακτορεία είναι με νόμιμο τρόπο οργανωμένες επιχειρήσεις που, με τα μέσα και τις γνώσεις που διαθέτουν, αναλαμβάνουν τη μεταφορά, διακίνηση, ψυχαγωγία κλπ μεμονωμένων ατόμων ή ομάδων μέσα και έξω από τη χώρα, με τις νόμιμες διαδικασίες. Οι κυριότερες εργασίες, όπως αυτές καταγράφονται από την κείμενη νομοθεσία, είναι:

- Κατάρτιση και εκτέλεση προγραμμάτων εκδρομών, περιηγήσεων, συνεδρίων μέσα και έξω από τη χώρα, με ιδιόκτητα ή μισθωμένα μεταφορικά μέσα.
- Μεσολάβηση προκειμένου να διασφαλιστεί και να ενοικιαστεί κατάλυμα διαμονής, σίτισης, αναψυχής, ψυχαγωγίας και μέσων διακίνησης.
- Μεσολάβηση για την έκδοση διαβατηρίων και εισιτηρίων κάθε μεταφορικού μέσου
- Διαμεσολάβηση για να οργανωθούν πάσης φύσεως συνεδρίων

- Μέριμνα για την παραλαβή και μεταφορά αποσκευών των πελατών
- Παροχή πάσης φύσεως υπηρεσίας που έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τον τουρισμό, όπως η προβολή τουριστικών μονάδων, η διάθεση εισιτηρίων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων που διενεργούνται από τον Ε.Ο.Τ. ή άλλους φορείς κλπ
- Παροχή κάθε άλλης υπηρεσίας η οποία συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό.

Με βάση όσα αναφέραμε παραπάνω, οι υπηρεσίες και τα προϊόντα που διαθέτει μια επιχείρηση ταξιδιωτικού πρακτορείου περιλαμβάνουν τα εξής:

- Εξερχόμενο τουρισμό: διοργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων διακοπών για το εξωτερικό που απευθύνονται σε Έλληνες τουρίστες

- Εισερχόμενο τουρισμό: η αντιπροσώπευση ενός Tour Operator (κατασκευαστής οργανωμένων διακοπών-πακέτων διακοπών) του εξωτερικού.

- Ακτοπλοϊκά εισιτήρια
- Αεροπορικά εισιτήρια
- Πακέτα διακοπών
- Επιτόπιες μεταφορές
- Κρατήσεις δωματίων/ διαμερισμάτων
- Ταξίδια κινήτρων
- Οργανωμένες εκδρομές
- Κρατήσεις τουριστικών λεωφορείων
- Πώληση κρουαζιέρων
- Ενοικίαση σκαφών αναψυχής
- Ενοικίαση αυτοκινήτων
- Ενοικίαση μηχανών
- Ανταλλαγή συναλλάγματος⁸

Προφανώς, εκτός ελαχίστων περιπτώσεων, η επιχείρηση θα επιλέξει μια ειδικευμένη κατάσταση. Για την εκτέλεση των παραπάνω δραστηριοτήτων, το ταξιδιωτικό γραφείο, ανάλογα με την εξειδίκευσή του, θα συνάψει συνεργασίες με

⁸ Σωτηριάδης Μ. (2001), Ταξιδιωτικά Πρακτορεία(Incoming και Outgoing), Εκδόσεις Προπομπός.

διάφορες επιχειρήσεις παροχής τουριστικών υπηρεσιών, όπως είναι τα γραφεία ενουκιάσεως αυτοκινήτων, tour operators, αεροπορικές και ναυτιλιακές εταιρείες κλπ, που ουσιαστικά αποτελούν τους πελάτες αλλά και τους προμηθευτές τους (ανάλογα με την περίπτωση). Κατά κανόνα, ο τρόπος αμοιβής για τις παρεχόμενες υπηρεσίες συνίσταται σε μια συμφωνημένη προμήθεια επί της τιμής πώλησης της υπηρεσίας.

Ένα καλό λογιστικό πληροφοριακό σύστημα αποτελείται από:

- Το Κεντρικό Σύστημα (Core System)
- Τα Περιφερειακά Υποσυστήματα (Subsystems) που διακρίνονται με τη σειρά τους σε πρωτεύοντα (Primary) και δευτερεύοντα (Secondary).

Το Κεντρικό Σύστημα του λογισμικού συγκροτείται από τις λογικές ενότητες:

- Λειτουργία Συστήματος (Application Configuration), που είναι υπεύθυνο για την ευελιξία του Κεντρικού συστήματος, ώστε να προσαρμόζει τη λειτουργικότητά του στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οργανισμού ο οποίος μηχανογραφείται, με τη χρήση αρθρωτών μοντέλων οργάνωσης. Πρόκειται ουσιαστικά για τον πυρήνα και την καρδιά του θέματος που αποτελεί τη βάση ουσιαστικά για τη λειτουργία του όλου συστήματος.
- Περιβάλλον Εργασίας (Interface Configuration), το οποίο ευθύνεται για την παροχή ενός περιβάλλοντος εργασίας ευέλικτου και ανοικτού σε διαμόρφωση, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε χειριστή, δίνοντας τη δυνατότητα σε αυτόν να επιλέξει ή να καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο θα εισάγει στοιχεία στο σύστημα (Editing Options), τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα θα προβάλλει πληροφορίες (Stored Viewing Options), τη θεματολογία του γραφικού περιβάλλοντος του συστήματος, κλπ. Οι έννοιες της ευελιξίας και της ευχέρειας είναι πολύ βασικές στην συγκεκριμένη περίπτωση και αποτελούν βασικούς παράγοντες επιχειρηματικής επιτυχίας.
- Δομή Οργανισμού (Organization Structure), η οποία αποτελεί και ένα από τα πιο επαναστατικά χαρακτηριστικά του συστήματος, αφού η δομή του οργανισμού που μηχανογραφείται προσομοιώνεται στο σύστημα! Το γεγονός αυτό, επιτρέπει στη μηχανογράφηση να προσεγγίσει άμεσα τις ανάγκες του οργανισμού και να δώσει ριζικές λύσεις, χωρίς να απαιτούνται αυθαίρετες παραδοχές και πειραματισμοί. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούσαμε να πούμε πως καθιερώνονται κατά κάποιο τρόπο ακόμα

και οι απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας που όπως είναι αντιληπτό είναι απολύτως απαραίτητες στην εταιρεία.

- Αρμοδιότητες χειριστών (Users Authorities). Το σύστημα προστασίας δεδομένων είναι τέτοιο που επιτρέπει στον οργανισμό να «αποθέσει» και να «εμπιστευτεί» στη μηχανογράφηση ολοένα και περισσότερες πληροφορίες ή διεργασίες, χωρίς αυτό να συνεπάγεται κίνδυνο διαρροής πληροφοριών. Ασφαλώς, προβλέπονται δυνατότητες καθορισμού επιπέδων προσπέλασης ανά εργασία και ανά ομάδα χειριστών, ενώ δεν υπάρχουν περιορισμοί στον αριθμό χρηστών που μπορούν να ενταχθούν ελεγχόμενοι στο σύστημα. Για το σκοπό αυτό επιβάλλεται να υπάρχει η πρέπουσα καθοδήγηση και εκπαίδευση από πλευράς εταιρείας προς τους χειριστές.

Πρωτοποριακό περιβάλλον εργασίας:

- Ολοκληρωμένο περιβάλλον αυτοματισμού γραφείου με παροχή σύνδεσης και διαχείρισης πληροφοριών με έγγραφα (word processors, spreadsheets, databases, HTML etc.).
- Πλήρης διαμόρφωση σύμφωνα με τις ανάγκες του χρήστη (χρώματα, Show/ Hide τμήματα οθόνης, control panel, fast access bar).
- Microsoft user-interface guidelines.
- Multiple Document Interface (MDI) για ταυτόχρονη παρακολούθηση διαφορετικών πληροφοριών.
- Menus οργανωμένα σε θεματικές ενότητες, ευκολότερος εντοπισμός λειτουργιών.
- Wizards για διεκπεραίωση φύσει πολύπλοκων εργασιών και Fast Access Bar.
- Ποικιλία μεθόδων επιλογής εργασίας (buttons, mouse, hot- keys) και άμεση επιλογή εργασιών.
- Ομοιογένεια χειρισμού και εμφάνισης πληροφοριών.

Εργονομικός σχεδιασμός οθονών

- Οργάνωση σχετικών πληροφοριών σε tab- sheets και κλήση όλων των σχετιζόμενων εργασιών από την ίδια οθόνη

- Πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων των Windows (combos, checks) και ειδικά controls (calendar, calculator).

Ευέλικτη παρουσίαση και αναζήτηση πληροφορίας

- Δυναμικός καθορισμός των στηλών browser ανά σταθμό εργασίας
- Δενδροειδείς απεικονίσεις στις ιεραρχικές πληροφορίες (Λογιστικό σχέδιο), Visual απεικονίσεις
- Απλουστευμένος αλλά πολύ ισχυρός τρόπος αναζήτησης και Διαχείριση Προτιμήσεων
- Προσχεδιασμένα φίλτρα και λειτουργίες Drag & Drop
- Drill down reports, backward traceability
- Αύξουσα ή φθίνουσα ταξινόμηση ως προς όλα τα επίπεδα της πληροφορίας Υψηλή ευχρηστία
  - ο Ταχύτατη καταχώριση πληροφοριών (fast data entry) όπως επαναλαμβανόμενες καταχωρίσεις, επιλογή από λίστες μέσω κωδικών, οριζόμενες προτεινόμενες τιμές
  - ο Δυνατότητα για μετάβαση σε σχετιζόμενες πληροφορίες
  - ο Οριζόμενες εκτυπώσεις σε φίλτρα, και μορφή (layout) με δυνατότητες αποθήκευσης και επαναχρησιμοποίησης τους
  - ο Visual ορισμός δικαιωμάτων χρηστών σε επίπεδο ομάδας χρηστών και χρήστη
  - ο Visual Customization οθονών εργασίας στο επίπεδο της ομάδας χρηστών και χρήστη.

8. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Πολύ κρίσιμος είναι πέραν των όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω και ο τομέας των προμηθειών του λογιστικού γραφείου μιας εταιρείας.

Τα τουριστικά γραφεία βασίζουν το πιο μεγάλο μέρος από τα έσοδα τους στις προμήθειες. Μιλάμε ουσιαστικά για θέματα τα οποία συμβάλλουν αποφασιστικά στην όλη λειτουργία της εταιρικής αυτής αλυσίδας. Κάποιοι από τους προμηθευτές όπως αερογραμμές, ακτοπλοϊκές εταιρείες, τουριστικοί οργανισμοί, πληρώνουν το γραφείο την ώρα της τελικής τους πληρωμής. Το γραφείο και πιο συγκεκριμένα το

τμήμα του λογιστηρίου αφαιρεί την προμήθεια του που είναι σε γενικές γραμμές 10% μόλις γίνεται η τελική πληρωμή. Άλλοι προμηθευτές όπως εταιρείες ενοικιάσεως αυτοκινήτων αλλά και ξενοδοχεία πληρώνουν την προμήθεια από τη στιγμή που οι πελάτες τους πληρώσουν τις υπηρεσίες τους. Αυτό γίνεται προκειμένου να ξεπερνιούνται αδυναμίες και καθυστερήσεις στην όλη διαδικασία αλλά και να υπάρχει πιο εξασφαλισμένη τακτοποίηση από πλευράς εταιρείας των θεμάτων αυτών.

Τα γραφεία τα οποία έχουν αυτοματοποιημένα συστήματα στα τμήματα του λογιστηρίου μπορούν με τρόπο σχετικά εύκολο να ελέγξουν την παραγωγικότητα τους με κάθε προμηθευτή βάζοντας έναν συγκεκριμένο κωδικό αριθμό σε κάθε χρήστη. Είναι πολύ σημαντική για τη διευκόλυνση των όλων εργασιών η αυτοματοποιημένη οργάνωση των παραμέτρων που αναφέραμε και μάλιστα η διαφορά από την χειρόγραφη κλασική διαδικασία είναι μη συγκρίσιμη. Ο βαθμός βέβαια και το επίπεδο αυτοματοποιημένης και μηχανογραφημένης οργάνωσης έχει τη σημασία του και πάντοτε χαρακτηρίζεται από αποτελέσματα που είναι απόρροια της στόχευσης και της λογικής που διαπνέει την εταιρεία.

Σημαντικό είναι να ληφθεί αυτό που γίνεται με τις επιστροφές, τις πιστώσεις και τις οφειλές. Μια σημαντική παράμετρος του λογιστικού συστήματος των ταξιδιωτικών γραφείων, είναι η ικανότητα του να ασκεί έλεγχο στις επιστροφές, τους λογαριασμούς πιστώσεων και τις επισφαλείς οφειλές. Η με σωστό τρόπο παρακολούθηση αυτών των λογαριασμών, βοηθά στην εξασφάλισή του κέρδους και της ευρωστίας της επιχείρησης. Άλλο κομμάτι ενδιαφέρον είναι αυτό της πίστωσης. Πολλές εταιρείες χρησιμοποιούν την πίστωση στις δραστηριότητες τους, δηλαδή την πολιτική εκείνη της αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών και πληρωμής τους αργότερα. Αυτό γίνεται προκειμένου να υπάρχει οικονομική διευκόλυνση και να αποφεύγονται καθυστερήσεις που έχουν να κάνουν με οικονομικές παραμέτρους. Πολλές εταιρείες μεταξύ των οποίων και τουριστικά πρακτορεία πληρώνουν τους λογαριασμούς τους, όπως εξοπλισμό γραφείων σε μηνιαία, διμηνιαία ή μεγαλύτερη βάση. Οι διευθυντές αυτών των τουριστικών γραφείων αλλά όμως και το λογιστήριο πρέπει να είναι επιφυλακτικοί για την χορήγηση πίστωσης, καθώς αυτό μπορεί να προξενήσει μεγάλο ταμειακό πρόβλημα στο γραφείο. Η έλλειψη ρευστότητας είναι δυνατόν να προκαλέσει οικονομικές δυσκολίες στο ταξιδιωτικό γραφείο σε βαθμό τέτοιο ώστε να φτάσει ακόμα και στο σημείο να δανειστεί λεφτά. Υπάρχουν και οι επισφαλείς οφειλές όπου βέβαια η καλύτερη συμβουλή είναι να εξαντληθεί κάθε

δυνατότητα είσπραξης του κάθε λογαριασμού. Από την στιγμή βέβαια που μια οφειλή περνά τα χρονικά περιθώρια τότε το τμήμα των κρατήσεων αλλά και το λογιστήριο θα πρέπει να μην προβαίνει σε παροχές άλλων εισιτηρίων για αυτούς.

Θα αναφερθούμε στη συνέχεια σε σημαντικό πρόγραμμα τεχνικής φύσεως που έχει να κάνει με τη λογιστική διαχείριση και το αναφέρουμε στην παρούσα εργασία προκειμένου να καταλάβουμε καλύτερα θέματα λειτουργίας.

Γενικότερα μιλώντας και αντιλαμβανόμενοι τη σημασία του συστήματος προμηθειών θα πούμε πως μόνο με ένα πολύ σωστά οργανωμένο και διαρθρωμένο λογιστήριο είναι δυνατόν οι ανωτέρω διαδικασίες να προωθούνται κατά τον δέοντα τρόπο.

Από τα πλέον ενδιαφέροντα ζητήματα που έχουν να κάνουν με προγράμματα διαχείρισης πρακτορείων γενικού τουρισμού είναι το σύστημα ΜΕΝΙΠΠΙΟΣ. Θα μιλήσουμε στη συνέχεια για αυτά τα θέματα παρουσιάζοντας κάποια από αυτά. Να αναφέρουμε ότι η εφαρμογή ΜΕΝΙΠΠΙΟΣ απευθύνεται σε τουριστικά γραφεία. Για το σκοπό αυτό είναι ανάγκη να το μελετήσουμε λαμβάνοντας από αυτό μια σειρά πληροφοριών για τα ζητήματα αυτά. Λόγω της σημαντικής διαφοροποίησης των εργασιών από επιχείρηση σε επιχείρηση, διατίθεται σε τμήματα (modules) όπου το καθένα από αυτά καλύπτει με τρόπο συγκεκριμένο καθένα τμήμα-αντικείμενο ως προς τον κύκλο εργασιών.

Εξειδικευμένα τμήματα (modules) υπάρχουν για :

1. τη διοργάνωση εκδρομών κάθε φύσης,
2. την πώληση δωματίων ξενοδοχείων,
3. την πώληση αεροπορικών εισιτηρίων,
4. την πώληση εισιτηρίων ακτοπλοιας,
5. την εμπορική διαχείριση όπως τιμολόγηση-έκδοση θεωρημένων παραστατικών,
6. το σύστημα διαχείρισης χρεωπιστωτικών καρτελών-πελατολογίου-οικονομικών- ταμείου,
7. τη μεταφορά στοιχείων με γέφυρες ASCII σε κάποιο άλλο πρόγραμμα Γενικής Λογιστικής.
8. κάθε άλλη παροχή υπηρεσιών εντάσσεται σε ένα τμήμα (module) “Διάφορες Παροχές-Πωλήσεις” από το οποίο καλύπτονται και μια σειρά διαφόρων αγορών-εξόδων, η έκδοση voucher προς πελάτες και άλλες περιφερειακές λειτουργίες.

Τα τμήματα αυτά περιγράφονται σε γενικές γραμμές στη συνέχεια.

Κάθε εκδρομή-αναχώρηση καταχωρείται μέσα στο πρόγραμμα μαζί με τα στοιχεία του τιμοκαταλόγου της, επιπρόσθετων παροχών, εκπτώσεων, προμηθειών σε τρίτους, ξενοδοχεία στα οποία διαμένει ο κάθε εκδρομέας, έξοδα ναυλώσεων κλπ). Είναι πολύ βασικό αυτό και διαμορφώνει τις συνθήκες μέσα στις οποίες θα κινηθεί ο ενδιαφερόμενος στην εργασία του. Εν συνεχεία γίνεται καταχώρηση αναλυτικά κατά παρέα για τους συμμετέχοντες. Η υπόλοιπη διαδικασία (εκτύπωση καταστάσεων, bus plans, rooming lists, παρακολούθηση υπολοίπων πελατών - συνεργατών και προς προμηθευτές, είσπραξη, τιμολόγηση, λογιστική εκκαθάριση-απολογισμός κέρδους κλπ) γίνεται με αυτόματο τρόπο. Τα στοιχεία αυτά έχει σημασία να έχουν καταχωρηθεί σωστά προκειμένου να γίνει καλύτερα η όλη διαδικασία. Ως εκδρομή λαμβάνεται η προγραμματισμένη εκδρομή εσωτερικού ή εξωτερικού, οδική-αεροπορική κλπ ενός γραφείου τουρισμού. Κατά συνέπεια καλύπτεται το σύνολο των ειδών των ταξιδιών και όλα τα μεταφορικά μέσα.

Άλλος τομέας που έχει ενδιαφέρον είναι αυτός που αφορά σε θέματα πωλήσεων ξενοδοχείων. Είναι και αυτός απαραίτητος και βασικός θα λέγαμε στην όλη παρουσίαση γιατί αποτελεί έναν αναπόσπαστο κρίκο της όλης τουριστικής αλυσίδας και όλων των εκφάνσεων αυτής. **Συμβάλλει** και αυτός ο τομέας καθοριστικά στο να υπάρχει μια καλύτερη και πιο ολοκληρωμένη απόδοση του όλου τουριστικού προϊόντος.

Καλύπτεται η αυτοματοποιημένη πώληση δωματίων ξενοδοχείων αλλά και η έκδοση θεωρημένων παραστατικών (ΑΠΥ-ΤΠΥ), η παρακολούθηση allotment ανά ξενοδοχείο αλλά και η εκτύπωση rooming list. Υπάρχει ολοκληρωμένη βάση δεδομένων με ξενοδοχεία-προμηθευτές και είδη δωματίων για κάθε ξενοδοχείο. Τιμοκαταλόγους για κάθε ξενοδοχείο και χρονική περίοδο ώστε τα στοιχεία αυτά να είναι έτοιμα στην πώληση. Δημιουργείται έτσι μια πλήρης σειρά γενικών και ειδικών εκπτώσεων όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Εισερχόμαστε τώρα στα θέματα των αεροπορικών εισιτηρίων. Ο τομέας αυτών των εισιτηρίων είναι κρίσιμος για τον τουρισμό και μπορεί να τον επηρεάσει. **Τα εισιτήρια των αεροπορικών συγκοινωνιών έχουν χαρακτηριστικά τα οποία θα πρέπει να προσέχονται πολύ κάθε φορά.**

Άλλωστε είναι και η ίδια η υφή τους και τα χαρακτηριστικά τους τέτοια που διαφοροποιούνται εκ των πραγμάτων από άλλου είδους εισιτήρια. Καλύπτονται τόσο η πώληση με αυτοματοποιημένο τρόπο αεροπορικών εισιτηρίων όσο και η έκδοση

θεωρημένης ΑΠΑΕ. Επίσης καλύπτονται και θέματα όπως είναι η παρακολούθηση stock εισιτηρίων ανά εταιρεία αλλά και προμηθευτή. Η πώληση υποστηρίζεται από μία σχετικά μικρή βάση δεδομένων η οποία περιλαμβάνει στοιχεία αεροπορικών εταιρειών και προμηθευτών, προμηθειών ανά εταιρεία ή/και προορισμό, η οποία ενημερώνεται αρχικά, προκειμένου να διευκολυνθεί ο πωλητής και να αποφευχθούν λάθη στην πώληση. Δημιουργούνται επαρκείς προβολές-εκτυπώσεις για έλεγχο των καταχωρημένων στοιχείων (εκκρεμότητες προς τιμολόγηση κλπ), παρακολούθηση των υπολοίπων πελατών, στατιστική παρακολούθηση των πωλήσεων αλλά και ανάλυση του πραγματικού κέρδους της επιχείρησης μετά από τις προμήθειες και εκπτώσεις, αυτόματη απόδοση ανά εταιρεία και προμηθευτή, παρακολούθηση αναλυτικά της αποθήκης (stock) των εισιτηρίων (ποιά εκδόθηκαν, ποια είναι void, refunds κλπ), ενώ υπάρχει και αναλυτική παρακολούθηση καρτελών πελατών-τρίτων.

Άλλος τομέας είναι αυτός των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων. Ο συγκεκριμένος τομέας έχει σημασία για μια χώρα όπως η Ελλάδα αφού αποτελεί τομέα αιχμής κατά την υψηλή και όχι μόνο περίοδο της κίνησης.

Συγκεκριμένα καλύπτεται η αυτοματοποιημένη πώληση ακτοπλοϊκών εισιτηρίων και η έκδοση θεωρημένης ΑΠΑΕ, η παρακολούθηση των αποθεμάτων εισιτηρίων για κάθε εταιρεία και προμηθευτή. Η πώληση υποστηρίζεται από βάσεις δεδομένων που περιλαμβάνουν στοιχεία ακτοπλοϊκών εταιρειών και προμηθευτών, δρομολογίων, τιμοκαταλόγων ανά εταιρεία-δρομολόγιο (με διακυμάνσεις τιμών κατά χρονική περίοδο). Η βάση αυτή ενημερώνεται σε αρχικό επίπεδο, για τη διευκόλυνση του πωλητή και αποφυγή λαθών στην πώληση. Διατίθεται όλη η υποστήριξη που αναφέρεται παραπάνω για τα αεροπορικά εισιτήρια, πλέον ειδικών εκτυπώσεων δρομολογίων - τιμοκαταλόγων κλπ. Πρόκειται σε κάθε περίπτωση για πολύ σημαντικές διαστάσεις και διαδικασίες, οι οποίες απαιτούν και πολύ καλή οργάνωση για την αποδοτικότερη λειτουργία.

Ενδιαφέρον είναι ο τομέας της εμπορικής διαχείρισης και της τιμολόγησης. Θα αναφέρουμε ακριβώς το λόγο για τον οποίο συμβαίνει αυτό. Εδώ έχουμε να παρουσιάσουμε μια σειρά από λεπτομέρειες οικονομικών δεδομένων και στοιχείων αλλά και των απαραίτητων εγγράφων που θα είναι ανάγκη να τα συνοδεύουν ώστε να κατανοήσουμε καλύτερα τα θέματα στη συνέχεια.

Υποστηρίζονται ΑΠΥ, ΤΠΥ, Πιστωτικά τιμολόγια, Πιστωτικές ΑΠΑΕ, ΑΠΑΕ. Τα παραπάνω βέβαια είναι όλα εκείνα τα βασικά οικονομικής φύσεως θέματα που απασχολούν το λογιστήριο μιας εταιρείας. Η έκδοση των θεωρημένων

παραστατικών γίνεται με αυτόματο τρόπο με το πάτημα ενός πλήκτρου από την οθόνη της πώλησης. Αυτό δίνει πολλές και μεγάλες δυνατότητες και διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό μια σειρά από ενέργειες και κινήσεις των υπευθύνων που σε διαφορετική περίπτωση θα ήταν αργές και θα καθυστερούσαν το έργο της εταιρείας. Εκτός από την εξωλογιστική υπάρχει και λογιστική βέβαια καρτέλα πελατών βάσει των θεωρημένων παραστατικών και αποδείξεων εισπραξής που έχουν εκδοθεί. Όσον αφορά στα θέματα οικονομικής παρακολούθησης Πελατών - Συνεργατών - Ταμείου. Σε αυτό το πρόγραμμα υπάρχει πλήρης εξωλογιστική παρακολούθηση των πωλήσεων, των υποχρεώσεων πελατών προς την επιχείρηση και της επιχείρησης προς προμηθευτές της. Υπάρχει παρακολούθηση και του πραγματικού ταμείου της επιχείρησης με την καταχώρηση όλων των εισπράξεων - πληρωμών και την αυτόματη έκδοση (προαιρετικά) αθεώρητων αποδείξεων εισπραξής-πληρωμής, άσχετα από την έκδοση ή μη θεωρημένων παραστατικών. Η παραπάνω διαδικασία είναι πολύ βασική και μάλιστα πέραν αυτού πρέπει να πούμε πως με τον τρόπο αυτό αποτυπώνεται μια πιο ολοκληρωμένη και πλήρης κατάσταση.

Άλλο ζήτημα είναι η διαχείριση του πελατολογίου.

Το πρόγραμμα υποστηρίζει το πλήρες πελατολόγιο, με στοιχεία διεύθυνσης-τιμολόγησης πελατών, συγκ. οικονομικές καταστάσεις, χρεωπιστωτικές καρτέλες, αλλά και εκτύπωση ετικετών αλληλογραφίας κλπ.

Αυτό διευκολύνει σε πολύ μεγάλο βαθμό το σύνολο των δράσεων και αποδεικνύει αλλά και πιστοποιεί μια καλύτερη οργάνωση της εταιρείας. Σημασία έχει όμως και ο κλάδος που έχει να κάνει με τη μεταφορά στοιχείων στη γενική λογιστική.

Τα στοιχεία πελατών και συνεργατών, πωλήσεων με ΑΠΥ-ΤΠΥ-ΑΠΑΕ, ακτοπλοϊκών εισιτηρίων, αεροπορικών εισιτηρίων, πωλήσεων-εκκαθάρισης εκδρομών, εισπράξεων-ταμείου μεταφέρονται με ASCII γέφυρες σε οποιοδήποτε από τα standard προγράμματα Γενικής Λογιστικής της αγοράς (Βιβλία Γ' Κατηγορίας).

Οι λογιστικές εγγραφές που αφορούν σε θέματα αγοράς και πώλησης των αεροπορικών εισιτηρίων διενεργούνται στα βιβλία των τουριστικών γραφείων και λοιπών πρακτόρων που μεσολαβούν για την πώλησή τους, με βάση τα εκδιδόμενα παραστατικά όπως αυτά καθορίζονται από την Πολ. 1102/1993. Η μηνιαία εκκαθάριση που εκδίδεται από τον οργανισμό ΙΑΤΑ συνιστά φορολογικό στοιχείο 1, βάσει του οποίου διενεργούνται οι λογιστικές εγγραφές αγοράς. Επιπλέον, οι μηνιαίες εκκαθαρίσεις του ως άνω οργανισμού που αποστέλλονται στα πρακτορεία ΙΑΤΑ,

περιέχουν και τις χορηγούμενες σε αυτά εκπτώσεις (λόγω ύψους πωλήσεων), καθώς και τις καθαρές τιμές των εισιτηρίων, όταν οι πωλήσεις προς το πρακτορείο γίνονται στις τιμές αυτές. Για τις εν λόγω εκπτώσεις, οι αεροπορικές εταιρείες εκδίδουν προς τα πρακτορεία πιστωτικά τιμολόγια. Είναι σαφές από τα παραπάνω πως υπάρχει μια πολύπλευρη δραστηριότητα και μια σχέση ανταλλαγής ανάμεσα στις εμπλεκόμενες πλευρές με την καθεμία να προσπαθεί να εξυπηρετεί τον στόχο της.

Ακόμα πρέπει να αναφέρουμε πως για τις πωλήσεις των εισιτηρίων δεν είναι υποχρεωτική η έκδοση απόδειξης πώλησης (βλ. ανωτέρω Πολ. 1102/1993), όταν αυτές πραγματοποιούνται στην ονομαστική (αναγραφόμενη) τιμή του εισιτηρίου. Το παραπάνω μπορεί να βοηθά ανάλογα βέβαια και με τον τρόπο οργάνωσης ενός λογιστηρίου στην καλύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων. Σε αντίθετη περίπτωση (πώληση σε τιμή διαφορετική από την αναγραφόμενη), το τουριστικό πρακτορείο υποχρεούται στην έκδοση απόδειξης πώλησης, ανεξάρτητα από το αν η σχετική πώληση πραγματοποιείται σε ιδιώτη ή σε επιτηδεύματία (βλ. Πολ. 1102/1993).

Σύμφωνα λοιπόν με τα πιο πάνω φορολογικά στοιχεία τα οποία θα καταχωρισθούν στα βιβλία Γ' κατηγορίας ενός τουριστικού γραφείου για τις αγορές και πωλήσεις εισιτηρίων είναι τα εξής:

Διακρίνονται στα στοιχεία πωλήσεων και σε αυτά των αγορών.

1. Φορολογικά στοιχεία πωλήσεων , τα οποία εκδίδονται από το πρακτορείο IATA

α) Απόδειξη πώλησης μόνο στην περίπτωση πώλησης εισιτηρίων σε διαφορετική τιμή από την ονομαστική ή Αντίτυπο εισιτηρίου για τις περιπτώσεις που η πώληση γίνεται στην ονομαστική τιμή και

β) Πιστωτικό τιμολόγιο προς τον πελάτη (σε περίπτωση ακύρωσης ή έκπτωσης εισιτηρίου)

γ) Τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών προς την αεροπορική εταιρεία (χορήγηση έκπτωσης λόγω τζίρου, bonus, προμήθειας, ή άλλης παροχής, στο τέλος της χρήσης)

2. Φορολογικά στοιχεία αγορών

α) Εκκαθάριση συστήματος BSP το οποίο εκδίδεται από τον οργανισμό IATA) ή Απόδειξη πώλησης στις περιπτώσεις που πωλούνται εισιτήρια στο κοινό ή σε πράκτορες απευθείας από τα εκδοτήριά τους και

β) Πιστωτικό τιμολόγιο (χορήγηση έκπτωσης ή λόγω διαφοράς μεταξύ της τιμής αγοράς και πώλησης)

Τονίζεται μάλιστα ότι τα ανωτέρω ισχύουν και για τα πρακτορεία non IATA.

Πωλήσεις αεροπορικών εισιτηρίων για λογαριασμό τρίτων. Θα δούμε στη συνέχεια κάποιες λεπτομέρειες πάνω σε αυτά.

Σχετικά με τα θέματα της λογιστικής αντιμετώπισης σε βιβλία Γ' κατηγορίας των πωλήσεων αεροπορικών εισιτηρίων για λογαριασμό τρίτων, παραθέτουμε σχετικό απόσπασμα γνωμάτευσης του ΕΣΥΛ, υπ. αριθμ. 124/1861/1993:

Όσον αφορά στα πωλούμενα εισιτήρια για λογαριασμό τρίτων.

Με τη διάθεση του εισιτηρίου χρεώνεται ο λογ/σμός 38 “χρηματικά διαθέσιμα” ή 30 “πελάτες”, με πίστωση του λογαριασμού 50 “προμηθευτές ή 53” πιστωτές διάφοροι”, με το αντίτιμο της αξίας του εισιτηρίου, χρησιμοποιώντας έναν - ή και περισσότερους - από τους κενούς δευτεροβάθμιους λογαριασμούς 50.90-50.99 ή 53.90-53.97 του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, στον οποίο πρέπει να δοθεί ο κατάλληλος τίτλος (π.χ. “Αεροπορικές Επιχειρήσεις - λογ/σμοί πωλήσεων εισιτηρίων για λογ/σμό τους”) και στους τριτοβάθμιους θα πρέπει να ενταχθούν οι προσωπικοί λογαριασμοί τους. Με την απόδοση των χρημάτων που εισπράττονται χρεώνεται ο λογαριασμός 50 ή 53 , με πίστωση 38 “χρηματικά διαθέσιμα”. Όταν λογίζεται η προμήθεια και εκδίδεται το σχετικό τιμολόγιο, χρεώνεται από τη μια ο λογαριασμός 50 ή 53 και πιστώνεται από την άλλη ο λογαριασμός 73 “Πωλήσεις υπηρεσιών”.

Για τις προμήθειες οι οποίες χορηγούνται σε άλλα ταξιδιωτικά γραφεία, για τις οποίες λαμβάνονται τιμολόγια προμηθειών, χρεώνεται ο λογαριασμός 63.02 “Προμήθειες για πωλήσεις” και πιστώνεται ο λογαριασμός 50 “προμηθευτές” ή 53 “πιστωτές διάφοροι”.

Είναι καλό και αυτό θα γίνει στη συνέχεια της εργασίας να δούμε τα ζητήματα των οικονομικών πακέτων και των προσφορών που εφαρμόζονται μέσα από τις τακτικές και τις πολιτικές των εκπτώσεων , οι οποίες ασφαλώς έχουν μια ευρύτερη σημασία και λογική ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικών δυσχερειών.

Όσον αφορά στα θέματα εκπτώσεων που χορηγούνται προς πελάτες αγοράς εισιτηρίου με τη μορφή εκχώρησης μέρους της λαμβανομένης προμηθείας της εταιρείας, θα χρεώνεται ο αντίστοιχος λογαριασμός του εσόδου ο οποίος βέβαια θα έχει πιστωθεί με το αρχικό ποσό της προμήθειας (πρωτοβάθμιος 73) ή, στην περίπτωση των παρεπόμενων έσοδα, πιστώνεται ο λογαριασμός 75.02.01 “Προμήθειες από πωλήσεις για λογαριασμό τρίτων”.». Το ζήτημα που έχει να κάνει με τις εκπτώσεις διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομική θέση και κατάσταση της εταιρείας και είναι ανάγκη να αντιμετωπίζεται με τον δέοντα τρόπο κάθε φορά.

Αγορά και πώληση αεροπορικών εισιτηρίων

Είναι κάτι πολύ σημαντικό στις μέρες μας όπου εφαρμόζεται όλο και πιο αισθητά η νέα τεχνολογία και στα πλαίσια αυτά επιβάλλεται κάποια αναφορά στα θέματα αυτά. Η τεχνολογία δηλαδή είναι αυτή στην οποία θα πρέπει να δειχτεί ιδιαίτερη προσοχή και να αντιμετωπίζεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για μια εταιρεία.

Συμπληρωματικά πρέπει να αναφερθεί ότι στις περιπτώσεις που τα πρακτορεία αγοράζουν τα εισιτήρια (αντί να πραγματοποιούν πωλήσεις για λογαριασμό της αεροπορικής εταιρείας) και στη συνέχεια τα μεταπωλούν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται, κατά τη γνώμη μας, οι οικείοι λογ/μοι αγορών και πωλήσεων του ΕΓΛΣ, ήτοι λογ. 70.00 «Πωλήσεις Εμπορευμάτων» για τις πωλήσεις, και λογ. 20.01 «Αγορές χρήσης εισιτηρίων ΧΧ» για τις αγορές. Εφόσον το πρακτορείο αγοράζει και πωλεί τα εισιτήρια στην ίδια τιμή (π.χ. στην αναγραφόμενη), τα υπόλοιπα των ανωτέρω δύο λογαριασμών θα είναι ισόποσα.

Σε κάθε περίπτωση, οι εγγραφές αγορών των εισιτηρίων πρέπει να διενεργούνται από το πρακτορείο βάσει των εκδιδόμενων μηνιαίων εκκαθαρίσεων (μέσω του συστήματος BSP ή άλλων αντίστοιχων εκκαθαρίσεων όταν αγοραστής είναι κάποιο πρακτορείο non IATA) από τις αεροπορικές εταιρείες, αφού για τις συναλλαγές αυτές δεν απαιτείται η έκδοση απόδειξη πώλησης από τις αεροπορικές εταιρείες. Με τον τρόπο αυτό γίνεται απολύτως ξεκάθαρο και ευκρινές ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να ακολουθούνται οι παραπάνω διαδικασίες. Εξαίρεση βέβαια αποτελεί η περίπτωση της αγοράς εισιτηρίων από τα εκδοτήρια των αεροπορικών εταιρειών, οπότε φορολογικό στοιχείο αγοράς, αποτελεί η απόδειξη πώλησης όπως προαναφέραμε.

Ειδικότερα, όπως ορίζεται στην Πολ. 1102/1993, τα πρακτορεία - ταξιδιωτικά γραφεία IATA υποχρεούνται να διατηρούν και να διαφυλάσσουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 (παρ. 2) του ΚΒΣ και για όσο χρόνο ορίζεται από αυτές, τις μηνιαίες εκκαθαρίσεις τις οποίες τους εκδίδει ο οργανισμός IATA - BSP Ελλάδος.

Τα ταξιδιωτικά γραφεία κατά την φάση της πώλησης αεροπορικών εισιτηρίων, εκδίδουν θεωρημένη απόδειξη πώλησης εισιτηρίων είτε πρόκειται για επιτηδευματία, είτε πρόκειται για ιδιώτη. Το πρώτο αντίτυπο, μαζί με το εισιτήριο, παραδίδεται στον αγοραστή (ανεξαρτήτως αν η συναλλαγή είναι μετρητοίς ή επί πιστώσει). Στην περίπτωση που ακυρωθεί το εισιτήριο εκδίδεται από το Γραφείο, Πιστωτικό τιμολόγιο (προς επιτηδευματία ή προς ιδιώτη), με την αξία της ακύρωσης και επιστροφής (άρθρο 12 παρ 13 ΚΒΣ).

Η απόδειξη πώλησης εισιτηρίων αυτή, είναι δυνατόν να μην εκδίδεται από τον υπόχρεο όταν τα αεροπορικά εισιτήρια πωλούνται απ' αυτόν στην ονομαστική τους αξία. Αυτό διευκρινίζεται για την καλύτερη αντίληψη των ζητημάτων αυτών.

Περαιτέρω, τα ταξιδιωτικά γραφεία εκδίδουν θεωρημένο τιμολόγιο Π.Υ., για την προμήθεια που χορηγείται σ' αυτά, από τις αεροπορικές εταιρείες. Η σχετική ΠΟΛ στο σημείο αυτό είναι σαφής (1102 / 16.3.1993): “Για τυχόν λοιπές παροχές που χορηγούνται από τις αεροπορικές εταιρείες, όπως είναι η έκπτωση λόγω τζίρου στο τέλος του χρόνου εκδίδεται θεωρημένο τιμολόγιο Π.Υ.”. Συνεπώς, είναι σαφές πως η έκπτωση αυτή, αποτελεί επιπρόσθετο έσοδο, το οποίο πρέπει να καταγράφεται στα βιβλία του Τουριστικού Γραφείου και να λαμβάνει μέρος στον υπολογισμό του καθαρού του κέρδους. Βέβαια, όπως αναφέρετε στο ερώτημά σας, δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής στοιχείων για διασταύρωση, με καταστάσεις πελατών – προμηθευτών, για την συνολική αξία των αποδείξεων πώλησης αεροπορικών εισιτηρίων (έσοδο ή δαπάνη, κατά περίπτωση). Αυτό όμως δεν εμποδίζει την μη έκδοση Τ.Π.Υ. για την έκπτωση λόγω τζίρου, που χορηγεί η αεροπορική εταιρεία προς το Ταξιδιωτικό Γραφείο. Πρόκειται για διαφορετικά φορολογικά στοιχεία: α) Αποδείξεις πώλησης αεροπορικών εισιτηρίων (δεν υπάρχει υποχρέωση για ΚΕΠΥΟ) και β) Τιμολόγια Παροχής Υπηρεσιών για την προμήθεια κλπ (υπάρχει υποχρέωση για ΚΕΠΥΟ). Εξ άλλου, τα ακαθάριστα έσοδα του Ταξιδιωτικού Γραφείου από την πώληση αεροπορικών εισιτηρίων, είναι η προμήθεια και οι τυχόν λοιπές πρόσθετες παροχές, που χορηγούνται σ' αυτόν από τις αεροπορικές εταιρείες, καθώς και η διαφορά της τιμής αγοράς από την τιμή πώλησης των εισιτηρίων. (ΠΟΛ 1102 / 1993 και 1157 / 2005 – Β).

Η αεροπορική εταιρεία εκδίδει τιμολόγιο πιστωτικής φύσης, για την χορηγούμενη έκπτωση από τις αναγραφόμενες στα εισιτήρια τιμές, όπως αυτές εμφανίζονται στην μηνιαία εκκαθάριση του οργανισμού (IATA Ελλάδα), καθώς και για την διαφορά η οποία προκύπτει μεταξύ αναγραφόμενης και καθαρής τιμής στις περιπτώσεις που τα εισιτήρια πωλούνται στα Ταξιδιωτικά Γραφεία σε καθαρές τιμές από τις αεροπορικές εταιρείες. Στο πιστωτικό αυτό τιμολόγιο, αναγράφεται το συνολικό μηνιαίο ποσό της έκπτωσης ή της διαφοράς τιμής προκειμένου να καθίσταται σαφέστερη η όλη διαδικασία για την εταιρεία και τους πελάτες.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι οι αεροπορικές εταιρείες υποχρεούνται σε υποβολή συγκεντρωτικών καταστάσεων (άρθρο 20 ΚΒΣ) για τα πιστωτικά τιμολόγια που εκδίδονται, κατά τα ανωτέρω. Το ζήτημα ρυθμίζεται δηλαδή συγκεκριμένα

προκειμένου να αποφεύγονται συγκρούσεις. Κατά συνέπεια, για να επιτευχθούν οι στόχοι της διασταύρωσης στοιχείων, θα πρέπει να υποβληθούν συγκεντρωτικές καταστάσεις και από τους αντισυμβαλλόμενους. Η παραπάνω διαδικασία απαιτείται να ακολουθεί την ανωτέρω πορεία γιατί μόνο τότε είναι δυνατόν να επέλθει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Έγιναν παραπάνω μια σειρά από αναφορές που είναι σε κάθε περίπτωση ενδεικτικές όλων αυτών που συμβαίνουν και έχουν ως βασικά χαρακτηριστικά τη δημιουργία των στοιχείων εκείνων που είναι σε θέση κάθε φορά να χαρακτηρίζουν την οργάνωση μιας εταιρείας.

Σε γενικές γραμμές η λογιστική, είναι μια καταγραφή των συναλλακτικών πράξεων (λογιστικών γεγονότων) με τη σειρά με την οποία συμβαίνουν. Υπάρχει μια πορεία διαδοχική και μια αλληλουχία δράσεων και κινήσεων που ακολουθούνται στα θέματα αυτά. Η καταγραφή αυτή γίνεται με μια ιδιότυπη τεχνική, τη λογιστική τεχνική, που διασφαλίζει μια αξιοπιστία σ' αυτή τη καταγραφή. Λογιστική ακόμη είναι η επεξεργασία των λογιστικών πράξεων, προκειμένου να έχουμε την επιθυμητή πληροφόρηση που είναι άλλωστε ο σκοπός της Λογιστικής. Θα ήταν ευχής έργο, αυτή η καταγραφή και επεξεργασία να γίνεται με κανόνες καθολικής αποδοχής και παγκόσμιας εμπέλειας, ώστε όλοι οι χρήστες των λογιστικών δεδομένων να έχουν έναν κοινό κώδικα επικοινωνίας και πληροφόρησης κάτι που βοηθά πάρα πολύ στον καλύτερο συντονισμό των θεμάτων και στην πιο σωστή δραστηριοποίηση. Αυτός ο ρόλος ανατίθεται στη λογιστική τυποποίηση. Είναι κάτι πολύ σημαντικό στην ιδιαίτερα απαιτητική σημερινή εποχή και μάλιστα εμφανίζεται με δυναμικά αναπτυσσόμενο και εντεινόμενο ρυθμό σε όλο και περισσότερες επιχειρήσεις στην χώρα μας και στο εξωτερικό. Όπως άλλωστε θα καταλάβουμε και στη συνέχεια αυτό δεν είναι βέβαια καθόλου τυχαίο αλλά κάπου στηρίζεται και δικαιολογείται.

Έννοια: Θα μπορούσε κάποιος να ορίσει τη λογιστική τυποποίηση ως το σύνολο των ιδεών, αρχών και κανόνων, που όταν εφαρμοσθούν αυξάνουν την σημασία των λογιστικών δεδομένων κυρίως από την άποψη της οικονομικής και κοινωνικής χρησιμότητάς τους. Υπάρχουν δύο «σχολές» για τη λογιστική τυποποίηση. Αυτή που αρκείται στις γενικές λογιστικές αρχές και στις ομοιόμορφες οικονομικές καταστάσεις (αγγλοσαξονική άποψη), και αυτή της ολοκληρωμένης λογιστικής τυποποίησης με βάση τα λογιστικά σχέδια (Γαλλία, Ελλάδα). Οι σχολές αυτές έχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους και διαπνέονται από μια διαφορετική λογική και νοοτροπία που όμως τις χαρακτηρίζει ο ίδιος κοινός στόχος και σκοπός.

Θα δούμε όμως στο σημείο αυτό τα θέματα της ιστορικής διάστασης της όλης αυτής αναφοράς και μάλιστα με τρόπο κατανοητό. Αυτό είναι σημαντικό και βοηθά σε μεγάλο βαθμό μια σειρά από πράγματα που είναι απαραίτητα για τα παραπάνω ζητήματα και την επεξεργασία τους.

Ιστορικά εμφανίζεται σε πρώτο επίπεδο η προσπάθεια ομοιόμορφης εμφάνισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Αργότερα διαπιστώνεται πως δεν επαρκεί η ομοιόμορφη εμφάνιση του Ισολογισμού και των Αποτελεσμάτων Χρήσεως, αλλά μία ευρύτερη, ποικίλης όμως εκτάσεως, τυποποίηση όσον αφορά: την ορολογία, την κατάταξη των οικονομικών πράξεων, τη λειτουργία των λογαριασμών, τις μεθόδους αποτιμήσεως και όσα άλλα συνδέονται με αυτά.

Θα αναλύσουμε κάπως καλύτερα τη σημασία της λογιστικής τυποποίησης. Η λογιστική τυποποίηση δεν σημαίνει πάντα διαδικασία ομοιομορφοποίησης. Τείνει να συγκεράσει την ανάγκη ενιαίας παρουσίασης των λογιστικών δεδομένων για γενικότερους σκοπούς με την ανάγκη προσαρμογής στις ιδιαίτερες συνθήκες και μέσα των επιμέρους οικονομικών μονάδων. Αυτό το δεύτερο στοιχείο υπερτερεί στις ρυθμίσεις που αφορούν το κόστος και γενικά την αναλυτική λογιστική, με κυριότερο όργανο-οδηγό τους επαγγελματικούς λογιστικούς οδηγούς. Ενώ αντίθετα το πρώτο στοιχείο υπερτερεί στη γενική λογιστική, με κυριότερο εργαλείο – πλαίσιο το γενικό λογιστικό σχέδιο.⁹

Η τυποποίηση ενώ έχει σαν βασικό στόχο να εξυπηρετήσει τις ανάγκες που συνδέονται με την ορθολογική διαχείριση της σύγχρονης επιχείρησης, δεν μπορεί να αγνοήσει και τους άλλους χρήστες των λογιστικών δεδομένων και συγκεκριμένα: τη Δημόσια Διοίκηση (αγορανομικοί – φορολογικοί έλεγχοι, ανάγκες Εθνικών Λογαριασμών), τις Τράπεζες (πιστοδοτικός έλεγχος), αυτούς που ασχολούνται με την οικονομική έρευνα (στατιστικές υπηρεσίες, γραφεία ερευνών, τεχνικούς της Λογιστικής), τους μετόχους, τους εργαζόμενους στην επιχείρηση ή τους συναλλασσόμενους με αυτήν, τους καταθέτες όταν πρόκειται για τις Τράπεζες, τους ασφαλισμένους όταν πρόκειται για τις Ασφαλιστικές Εταιρίες κ.λπ. Αυτά τα διαφορετικών στοιχείων συμφέροντα, πολλές φορές αντιτιθέμενα, αλλά και η πολυσχιδής πραγματικότητα, κάνουν πιο δύσκολη τη χάραξη χρυσής τομής, όσον αφορά στα θέματα της έκτασης και του βαθμού «ομοιομορφοποίησης» των

⁹ «Ο Πανδέκτης» του Λογιστή, Ε. Σακκέλης, εκδόσεις Ε. Σακκέλη, Αθήνα 2008 3η έκδοση

λογιστικών δεδομένων και αυτό χρειάζεται προσοχή στις προσεγγίσεις.¹⁰ Η λογιστική τυποποίηση πολύ απλά και με τρόπο σαφή και ξεκάθαρο αποτελεί θα λέγαμε σήμερα τον ακρογωνιαίο λίθο της όλης λογιστικής λογικής και διαδικασίας και μάλιστα τοποθετείται στην κορυφή των προτεραιοτήτων μιας σοβαρής και μεγάλης εταιρείας και κάθε εταιρείας γενικότερα αν αυτή θέλει να έχει τη δραστηριότητα και τα αποτελέσματα που πρέπει και επιθυμεί.

Σε κάθε περίπτωση έχει μεγάλη σημασία τα διάφορα λογιστικά και φοροτεχνικά γραφεία που αποτελούν την καλύτερη λύση στα λογιστικά και φοροτεχνικά θέματα να είναι αυτά που έχουν την πρωτοπορία. Στην καθημερινή πρακτική, ιδιώτες και επιχειρήσεις έρχονται αντιμέτωποι, πολύ συχνά, με θέματα **λογιστικών και φοροτεχνικών** αναγκών και υποχρεώσεων. Η με σωστό τρόπο αντιμετώπισή τους και η εξεύρεση των πλέον ιδανικών λύσεων χρήζει της συμβολής ενός λογιστικού - φοροτεχνικού γραφείου, που να μπορεί να προσφέρει έναν σωστό **λογιστικό - φοροτεχνικό σχεδιασμό**, όπου η ιδανική αντιμετώπιση και λύση δεν αποτελεί ζήτημα στιγμής, αλλά άπτεται ενός πλαισίου με μακροχρόνιο σχεδιασμό, και σωστές διαδικασίες, οι οποίες θα πρέπει να έχουν εμπεδωθεί και κατανοηθεί απόλυτα από όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές.

Είναι ανάγκη να παρέχεται κατά κάποιο τρόπο μια υψηλή ποιότητα υπηρεσιών στους πελάτες της εταιρείας, οι οποίοι αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερο σεβασμό. Είτε κάποιος είναι ιδιώτης, είτε αντιμετωπίζονται προβλήματα με τα λογιστικά και τα φοροτεχνικά της κάθε επιχείρησης, απαιτείται ένα δυναμικό δίκτυο εξωτερικών συνεργατών για την επίσκεψη στον προσωπικό χώρο, με γνώμονα, πάντα, το προσωπικό συμφέρον των εταιρειών. Αυτό βέβαια εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από τη λογική την επιχειρηματική που διαπνέει μια εταιρεία αλλά και την έκταση και το μέγεθος αυτής.

Σκοπός των καλών και οργανωμένων λογιστικών - φοροτεχνικών γραφείων είναι ο ακόλουθος

- Η βελτιστοποίηση των τελικών αποτελεσμάτων μέσω κατάλληλων και ευέλικτων υπηρεσιών που προορίζονται για τον ίδιο τον επαγγελματικό χώρο, όπου επαγγελματίες **λογιστές και φοροτεχνικοί** έρχονται με άμεσο τρόπο στον χώρο

---

¹⁰ Ανάλυση – Ερμηνεία του ελληνικού γενικού λογιστικού σχεδίου, Θ. Γρηγοράκος, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα 2008 13^η έκδοση

αυτό και επιλύουν οποιοδήποτε θέμα, από το πιο απλό έως το πλέον σύνθετο. Αυτό, φυσικά, καθιστά τα ζητήματα αυτά σημαντικότερα και αναγκαία ακόμα και για θέματα υποστήριξης σε **άτομα με Ειδικές Ανάγκες** και ηλικιωμένους, φανερόντας, τόσο το προσωπικό ενδιαφέρον για τα άτομα αυτά, όσο και την κοινωνική ευαισθησία .

- Η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών, με τον ίδιο τρόπο υψηλών και επιτυχημένων, από την απλή συμπλήρωση μιας **φορολογικής δήλωσης**, έως και την παροχή ολοκληρωμένων λογιστικών - φοροτεχνικών λύσεων σε εταιρείες.

- Η παροχή σύγχρονων **συστημάτων μηχανογράφησης**, ώστε να μπορεί το κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και εταιρεία να καλύπτει άμεσα, πολύπλευρα και υπεύθυνα τις ανάγκες του με τρόπο γρήγορο και απολύτως ξεκάθαρο.

- Η δυνατότητα παροχής ενός πακέτου συνολικής **λογιστικής οργάνωσης** και παρακολούθησης, καθώς και **ετήσιου φορολογικού σχεδιασμού**.

- Αναβαθμισμένες υπηρεσίες μέσα από οικονομολογοτεχνικές μελέτες (έρευνα αγοράς, **σχεδιασμός Marketing - Business Plans**, οικονομετρικές μελέτες).

Αν η αναζήτηση αφορά σε θέματα εξατομικευμένων λογιστικών - φοροτεχνικών υπηρεσιών που θα αντιμετωπίζουν ιδανικά τις ανάγκες , και να διακρίνονται, τόσο για την υπευθυνότητά τους, όσο και για την ειλικρίνεια, τη σοβαρότητα, την εχεμύθεια, τη συνέπεια και την αποτελεσματικότητα... το κατάλληλο λογιστικό - φοροτεχνικό γραφείο πρέπει να αποτελεί την εκάστοτε επιλογή. Και αυτό γιατί ακριβώς είναι οι απαιτήσεις ιδιαίτερες και μάλιστα αυξημένες και για το σκοπό αυτό όπως άλλωστε προαναφέρθηκε είναι ανάγκη να αντιμετωπίζεται προσεκτικά.

Κάθε επιχείρηση οφείλει να είναι ανταγωνιστική στον τομέα της και οργανωμένη σε εσωτερικό επίπεδο για να μπορέσει να εξασφαλίσει το μέλλον και την βιωσιμότητά της. Στα πλαίσια αυτά υπάρχει σήμερα η γνώση και η εμπειρία που χρειάζονται οι πελάτες ώστε να αναπτύσσουν συνεχώς τις δυνατότητες τους μέσω πρωτοποριακών και τεχνολογικά εξελιγμένων λύσεων. Τα παραπάνω δίνουν πολλές δυνατότητες με το σύνολο των σημερινών τεχνολογικών καινοτομιών. Οι προκλήσεις που ανοίγονται μπροστά τους είναι τεράστιες και σε κάθε περίπτωση εξαρτάται από τη δυναμική κάθε εταιρείας εάν και κατά πόσον είναι σε θέση να ανταποκρίνονται κάθε φορά στις απαιτήσεις της εποχής.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είδαμε λοιπόν στην παρούσα εργασία την μεγάλη σημασία που έχει ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή που διανύουμε για τη χώρα μας αλλά και για τη διεθνή κοινότητα η οργανωμένη λειτουργία και ανάπτυξη ενός τουριστικού και ταξιδιωτικού γραφείου. Πρέπει όμως να επισημάνουμε χαρακτηριστικά πως όλα αυτά μπορούν να επιτελεστούν και να βοηθηθούν σε καθοριστικό και αποφασιστικό βαθμό με την λειτουργία ενός λογιστηρίου που θα μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες που έχουν να κάνουν με τις οικονομικές διαστάσεις της επιχείρησης. Ένα λογιστικό γραφείο βοηθά και εξυπηρετεί καλύτερα θα λέγαμε τα θέματα τα οποία έχουν να κάνουν με τους στόχους και τις επιχειρηματικές δράσεις.

Με τον τρόπο αυτό στην ουσία υποβοηθείται όχι μόνο η διαχείριση του κοινού και των πελατών όπως και των ιδίων των δραστηριοτήτων του γραφείου αλλά ακόμα περισσότερο αντιμετωπίζονται σε πιο οργανωμένη βάση τα θέματα του προσωπικού του γραφείου που έχουν να κάνουν με τις οικονομικές παραμέτρους και τη μισθοδοσία του.

Στη σημερινή εποχή υπάρχει ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον αλλά και σύνθετο από την άλλη πλευρά νομικό πλαίσιο που περιγράψαμε παραπάνω και το οποίο διέπει όλα τα θέματα της λογιστηριακής υποστήριξης των γραφείων αυτών. Σε κάθε περίπτωση όσο τα θέματα αυτά ρυθμίζονται καλύτερα και αποτελεσματικότερα τόσο πιο αποδοτική μπορεί να είναι η λειτουργία των γραφείων αυτών που ιδιαίτερα στη χώρα μας έχει πρώτιστη βαρύτητα. Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητο να υπάρχει το κατάλληλο νομικό και θεσμικό πλαίσιο από πλευράς πολιτείας ώστε να περιορίζονται στο μέτρο του δυνατού τα προβλήματα και να προωθούνται καλύτερα και αποτελεσματικότερα οι ευκαιρίες σε μια επιχείρηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γρηγοράκος Θ., 2008, 13^η έκδοση, Ανάλυση – Ερμηνεία του ελληνικού γενικού λογιστικού σχεδίου, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα
2. Δημοπούλου Ι, 2006, Διοικητική Λογιστική, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα
3. Κιόχος Π., Παπανικολάου Γ., Κιόχος Α., 2011, Μακροοικονομική Ανάλυση, Εκδόσεις Κιόχου Ελένη, Αθήνα
4. Λαγός Δημήτρης, 2005, Τουριστική Οικονομική, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
5. Παυλάτος Οδυσσέας, 2006, Λογιστική κόστους, Χαλκίδα
6. Παπαγεωργίου Αθηνά, 2003, Αρχές λειτουργίας τουριστικού γραφείου, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα
7. Σωτηριάδης Μ, 2001, Ταξιδιωτικά Πρακτορεία(Incoming και Outgoing), Εκδόσεις Προπομπός.
8. Σακκέλης Ε., 2008, 3η έκδοση, «Ο Πανδέκτης» του Λογιστή, εκδόσεις Ε. Σακκέλη, Αθήνα
9. A.I.C.P.A. (American Institute of Accountant), 1941, Yearbook 1941

ΑΡΘΡΑ

1. Ντόκας Ανέστης, Αυστηρότερη η λογιστική απεικόνιση, όχι και «τέλεια», Καθημερινή, Επιχειρήσεις, 19-10-2002

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ

1. www.oe-e.gr/lows/lf_low.htm
2. <http://www.naftemporiki.gr/finance/story/624345>
3. feli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/log/2009/.../CHRISTOFI.pdf
4. [www.mof.gov.cy/mof/vat/vat.nsf/All/.../\\$file/ΕΦ12.pdf?](http://www.mof.gov.cy/mof/vat/vat.nsf/All/.../$file/ΕΦ12.pdf?)
5. <http://www.forologikanea.gr/pages/display/arthro-43-eidiko-kathestos-praktoreion-taksidion/>
6. <http://www.esoft.gr/gwo/povol/803.htm>
7. <http://www.taxheaven.gr/acforum>